

PIRKANMAAN MAAKUNTAKAAVA 2040

TUULIVOIMA-ALUEIDEN NÄKYVYYSANALYYSIT

Tämä selvitys on laadittu osana Pirkanmaan maakuntakaava 2040 -työtä. Selvitys on osa laajempaa selvityskokonaisuutta, jonka tavoitteena on löytää Pirkanmaan alueelta parhaiten tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet, jotta ne voidaan osoittaa maakuntakaavassa. Kesällä 2013 on tehty vastaavanlainen näkyvyysanalyysi, ja tämä selvitys tarkentaa arvioinnin 16:lle jatkoon valittujen tuulivoima-alueiden osalta. Työn tilaaja on Pirkanmaan liitto ja työstä on konsulttina vastannut Ramboll Finland Oy. Työhön osallistui Dennis Söderholm (projektipäällikkö, näkyvyysanalyysit), Annu Tulonen (vaikutusten arviointi), Tiina Heikkilä (vaikutusten arviointi) ja Sampo Ahonen (taitto). Työtä ohjasi Anne Mäkyinen Pirkanmaan liitosta. Työ on tehty syys-lokakuussa 2015.

Tuulivoiman maisemavaikutuksesta

Tuulivoimaloiden aiheuttamat muutokset voivat näkyä sekä lähi- että kaukomaisemassa. Vaikutus lievenee etäisyyden kasvaessa. Häiritsevinä tuulivoimaloiden näkyminen on silloin, kun ne hallitsevat maisemaa. Tuulivoimaloiden hallitsevuuteen vaikuttavat muun muassa ympäristön ominaisuudet ja tuulivoimaloiden etäisyys katselupisteestä.

Yleistäen tuulivoimala voi hallita merkittävästi maisemaa alle viiden kilometrin etäisyydellä, mikäli näkemäesteitä ei ole. Etäisyyden lisäksi oleellista on maiseman suuntautuneisuus, eli päänäkyvien avautuminen maaston ja ilmansuuntien perusteella suhteessa voimaloiden sijaintiin. Selkeällä säällä tuu-

livoimaloista erottaa 5–10 kilometrin säteellä roottorin lavat, joiden näkyvyyttä pyörimisliike korostaa. 15–20 kilometrin etäisyydellä lapoja ei voi enää havaita paljaalla silmällä. Torni erottuu ihanteellisissa oloissa noin 20–30 kilometrin päähän. Voimalan koko vaikuttaa vaikutusvyöhykkeen laajuuteen.

Säätälalla, vuoden- ja vuorokauden ajalla (valon suunta ja määrä, sade, pilvisuus, sumu jne.) on merkittävä vaikutus näkyvyyteen. Myös maapallon kaarevuudella on lievä vaikutus näkyvyyteen lähinnä merialueilla. 30 kilometrin etäisyys on suurin mahdollinen etäisyys, josta tuulivoimala voi ylipäättään näkyä tasaisessa maastossa.

Maisemavaikutusten arviointi

Tuulivoima-alueiden vaikutuksia kulttuuriympäristöihin on arvioitu näkyvyysanalyysin, ilmakuvien, google-maps-aineiston ja maastokartan perusteella. Vaikutusten merkittävyyden arvioimisessa on käytetty apuna etäisyysvyöhykkeitä, joilla vaikutukset ovat erilaiset. Kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia on selvitetty lisäksi tunnistamalla kunkin alueen kulttuurisia arvoja ja ympäristön herkkyyttä muutoksille. Lähtötietoina on käytetty maakunnallisia ja valtakunnallisia kulttuuriympäristöinventointeja.

Kulttuuriympäristössä vaikutukset voivat kohdentua kulttuuriympäristön luonteeseen, ymmärrettävyyteen ja kertovuuteen sekä kulttuuriympäristön eri elementtien välisiin toiminnallisiin ja visuaalisiin yhteyksiin. Vaikutukset voivat olla vähäisiä, kohtalaisia tai mer-

kittäviä. Jaottelu perustuu YVA-menettelyissä vakiintuneeseen arviointitapaan. MRL:n 9§ mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivan suunnitteluun. Vähäisiä ja kohtalaisia vaikutuksia voidaan pitää hyväksyttävänä. Merkittävien vaikutusten tunnistamisen jälkeen niitä useimmiten voidaan suunnittelun keinoin lieventää.

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa ei ole käytössä täysin objektiivisia tai kokonaisuuden kattavia laskennallisia menetelmiä. Tuulivoimaloiden maisemaan aiheuttamien visuaalisten vaikutusten kokeminen on subjektiivista ja sen vuoksi muun muassa vaikutusten merkittävyyden ja vaikutustavan arvioiminen on haastavaa. Vaikutusten kokemiseen vaikuttavat muun muassa henkilön suhde kyseiseen alueeseen, aiheeseen liittyvä tietämys ja mielenkiinto sekä henkilökohtaiset perusteet kyseisen alueen arvostamiseen.

Näkyvyysanalyysin periaatteet ja rajoitukset

Tuulivoimaloiden teoreettinen näkyvyysalue on mallinnettu paikkatietopohjaisesti. Mallinnus ottaa huomioon maaston muodon ja puuston peittävän vaikutuksen. Muita asioita, kuten matalaa kasvillisuutta tai rakennuksia, mallinnus ei huomioi. Korkeussuhteet perustuvat Maanmittauslaitoksen maastomalliin, metsän korkeus perustuu Metlan puustoaineistoon ja metsän peittävyys Corine 2012 -satelliittiaineistoon.

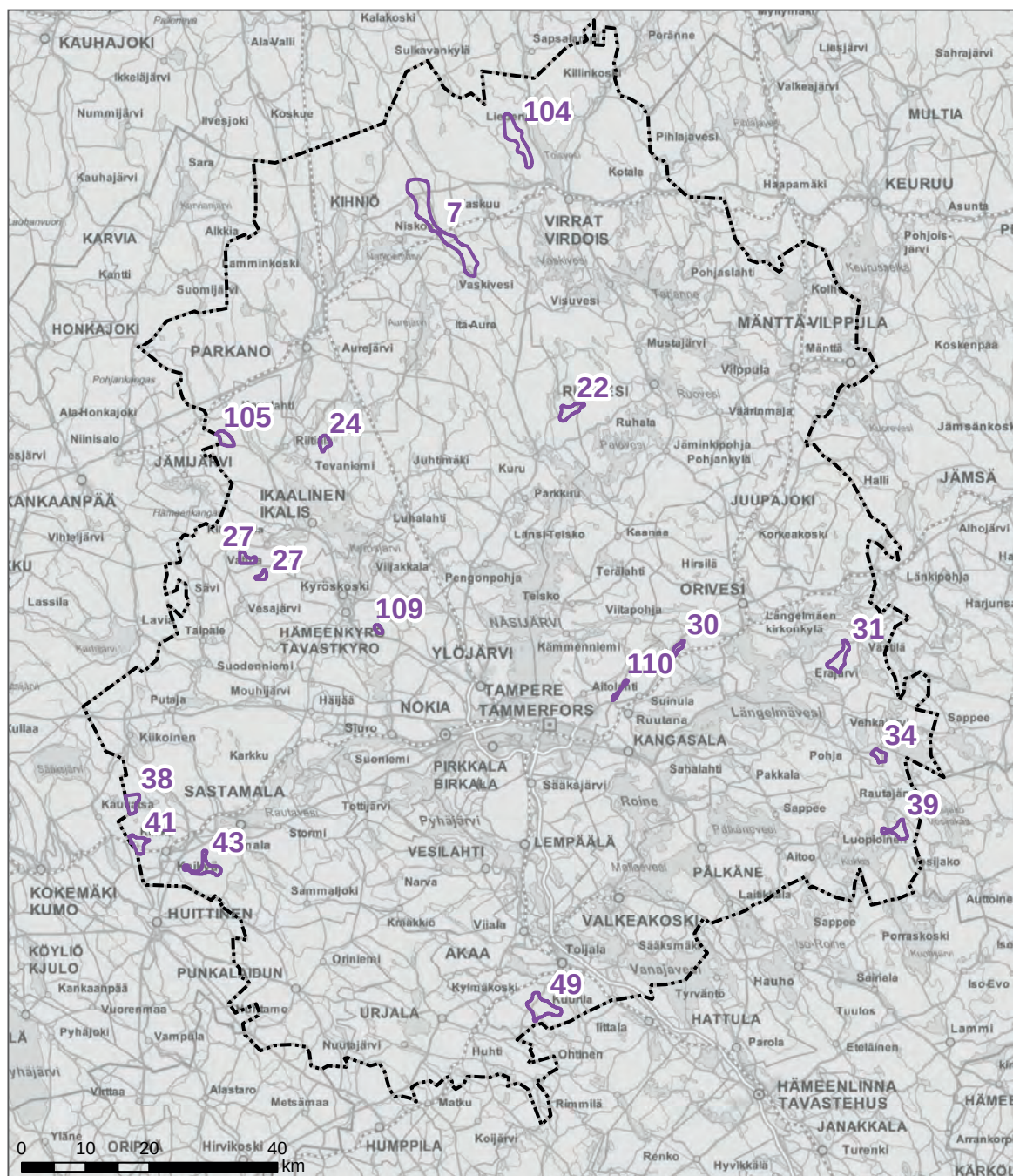
Käytännössä etenkin tiheästi rakennetuilla alueilla rakennukset estävät näkymät tuulivoimaloiden suuntaan. Mallinnuksessa on oletettu että tuulivoimalat eivät näy metsäisiltä alueilta, sillä puusto katkaisee näkyvyyden tehokkaasti. Metsän tiiviys voi kuitenkin paikoitellen vaihdella kun taas mallinnuksessa käytetään yleistettympää aineistoa.

Mallinnettaville alueille sijoitettiin asiantuntija-arvioina tuulivoimaloita sellaisille paikoille, joihin niitä luultavasti voitaisiin rakentaa ja voimaloiden korkeudeksi määritettiin 200 m. Tämä tarkoittaa, että laskelmassa huomioidaan koko voimalan korkeus, mukaan lukien roottorien lavat, jolloin näkyvyysvaikutus on hieman ylikorostettu. Mallinnus on teoreettinen yleistyys ja sopii parhaiten laajojen näkyvyysalueiden tunnistamiseen, kuten avosuot, pellot ja järvet.

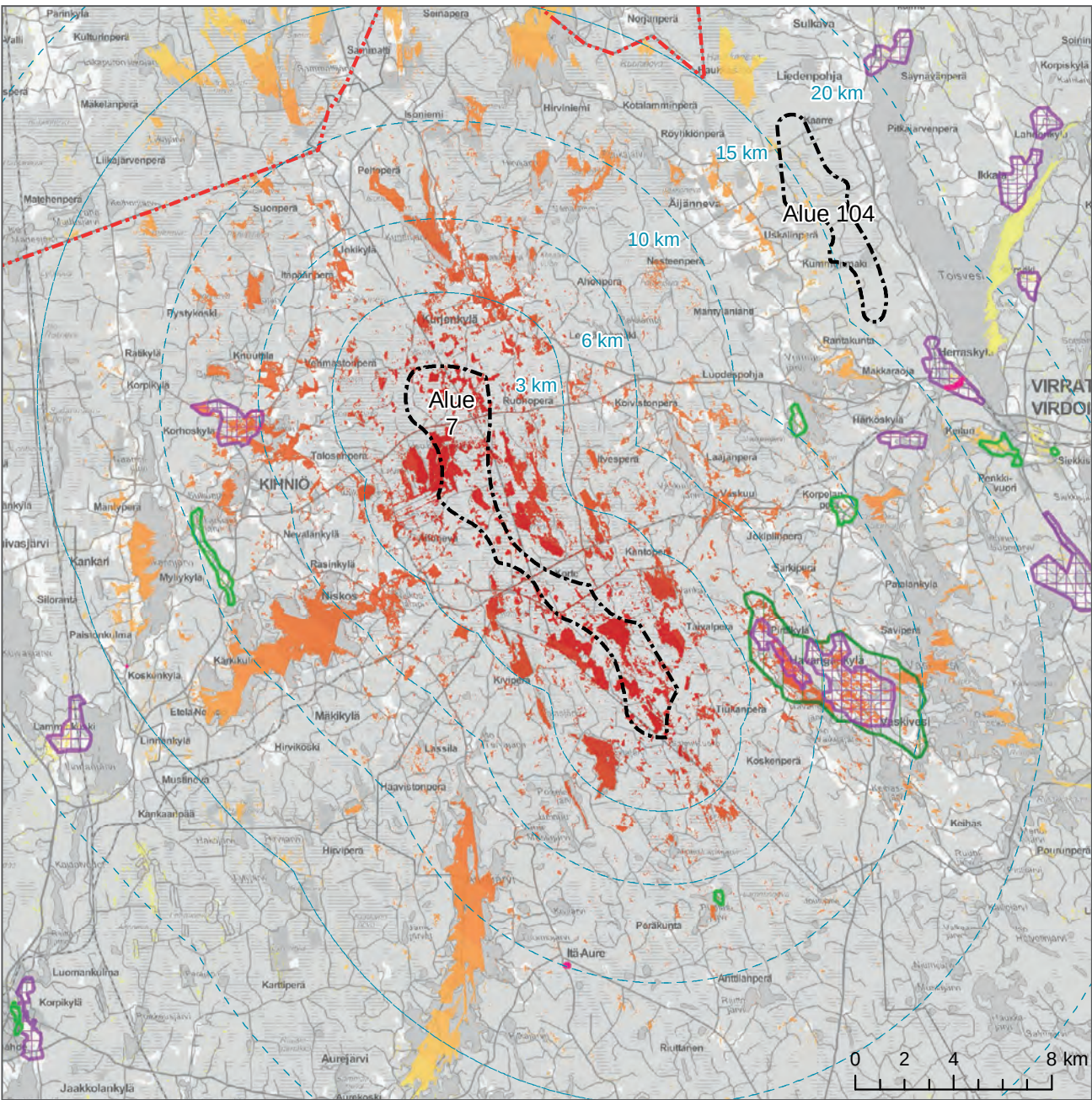
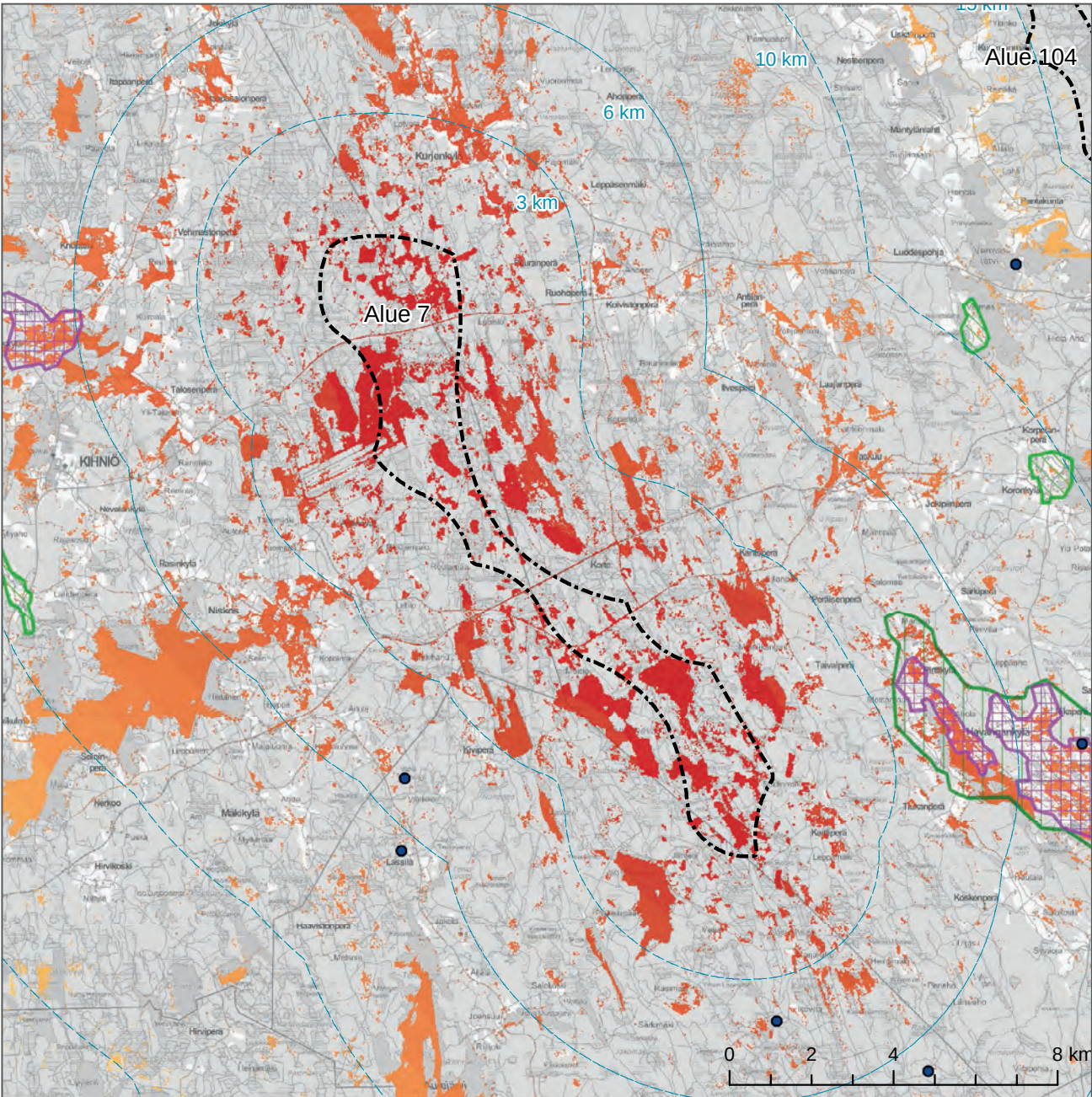
Kohdekortit

Näkyvyysmallinnukset on tulostettu kartalle kahdessa mittakaavassa, lähialueelta (noin 6 km päähän tuulivoima-alueesta) ja kauempana (noin 15–20 km päähän). Kartoille on sijoitettu seuraavat arvokkaat kulttuuriympäristö- ja maisemakohteet:

- Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)
- Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2015
- Kulttuurimaisemat 2014. Pirkanmaan maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat maatalousalueet.
- Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi: Ehdotus maakunnallisiksi maisema-alueiksi 2013
- Pirkanmaan valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi: Ehdotus valtakunnallisiksi maisema-alueiksi 2013–2014
- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VNp. 1995)
- Muinaisjäännökset

Kunta: **Kihniö,Virrat,Ylöjärvi**
Voimaloiden lukumäärä: **40**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue

 Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy

 Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)

 Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)

 Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)

 Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)

 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)

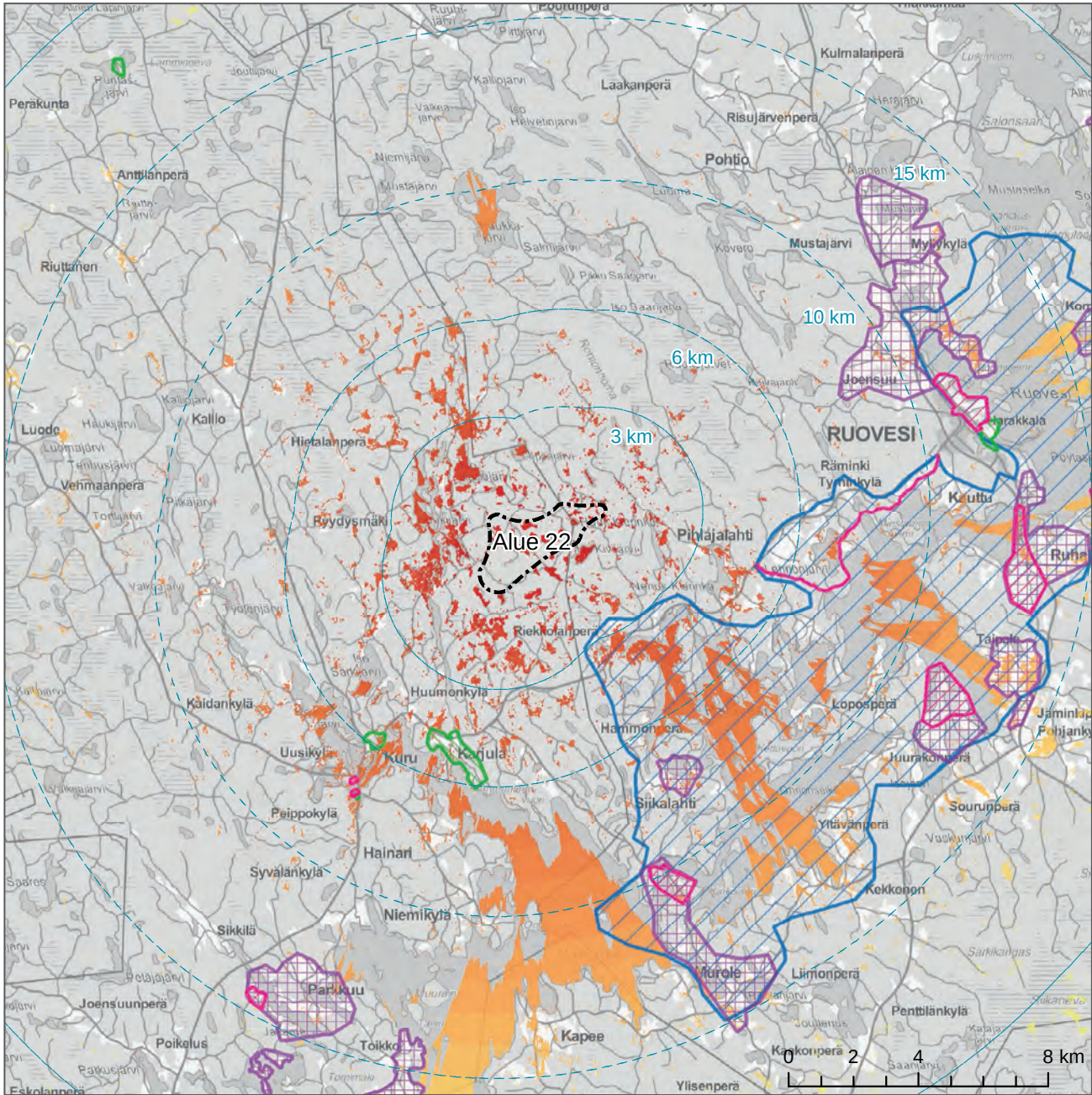
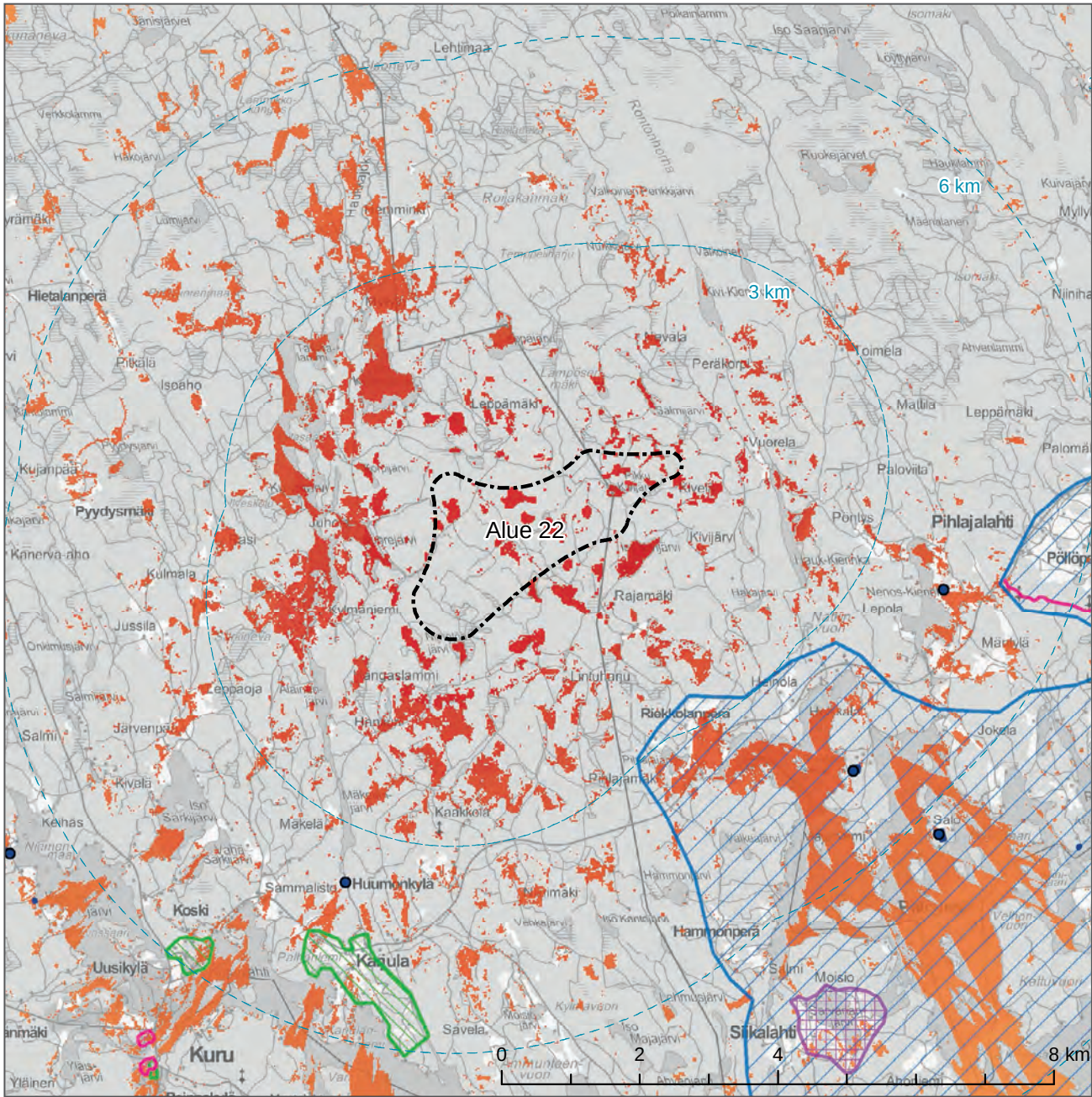
 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)

 Muinaisjäännos

Arviointi

Maakunnallisesti arvokas **Vaskiveden kulttuurimaisema** on lähimmillään hieman yli kolmen kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueelta. Voimalat näkyvät paikoitellen maisemakuvassa avoimien peltujen ja vesistöjen alueilta. Vaskiveden kulttuurimaisemaan sisältyvässä **Havangankylän kulttuurimaisemassa** voimalat tulevat näkymään noin 4-5 kilometrin etäisyydellä laajan viljelyalueen ja järven taustana olevassa metsäsilhuetissa lännen ja luoteen suunnassa. Maiseman suuntautuneisuuden perusteella vaikutus on paikoitellen maisemakuvallisesti merkittävä. Jatkosuunnittelussa Havangankylään aiheutuvia vaikutuksia voidaan tarvittaessa vähentää tarkistamalla tuulivoima-alueen rajausta. Vaskiveden kylän ja Nojoskylän maisemissa tuulivoimalat tulevat osittain näkymään, mutta etäisyyden perusteella ne eivät hallitse maisemakuvaa. Näkemävyöhykkeet ovat Havangankylää pienialaisempia, ja maisemarakenteen perusteella vaikutus on osalla alueita enintään kohtalainen. Talonpoikaistalojen rakennusperintöön tai kulttuuriympäristön muihin arvoihin tuulivoimaloilla ei ole merkittävää vaikutusta. Tuulivoimalat näkyvät osalle yli 6 kilometrin etäisyydellä lännessä olevaa maakunnallisesti arvokasta **Korhoskylän kulttuurimaisemaa**. Etäisyyden perusteella ne eivät hallitse maisemakuvaa ja vaikutukset jäävät enintään kohtalaisiksi.

Kunta: **Ylöjärvi, Ruovesi**
Voimaloiden lukumäärä: **10**

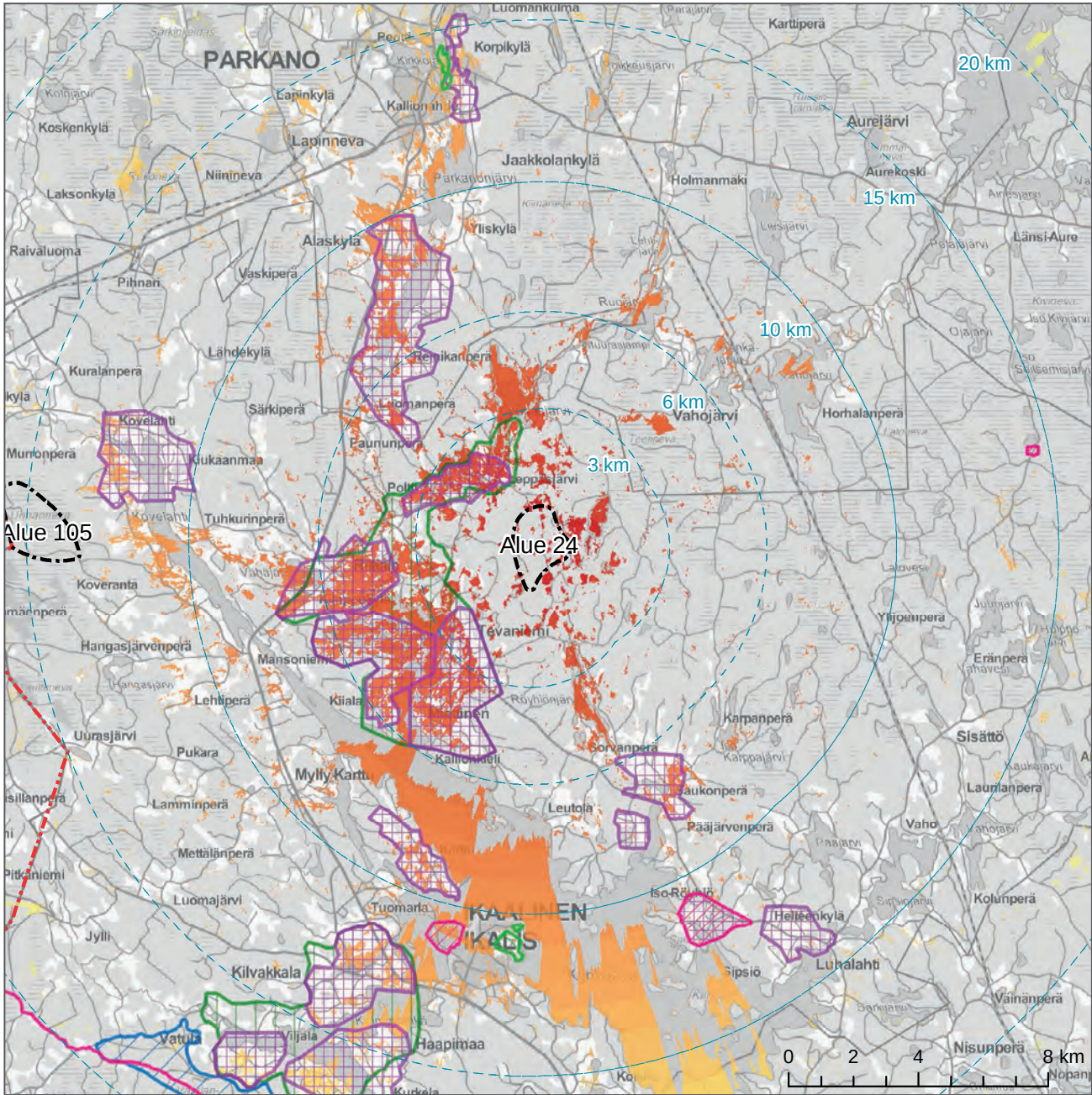
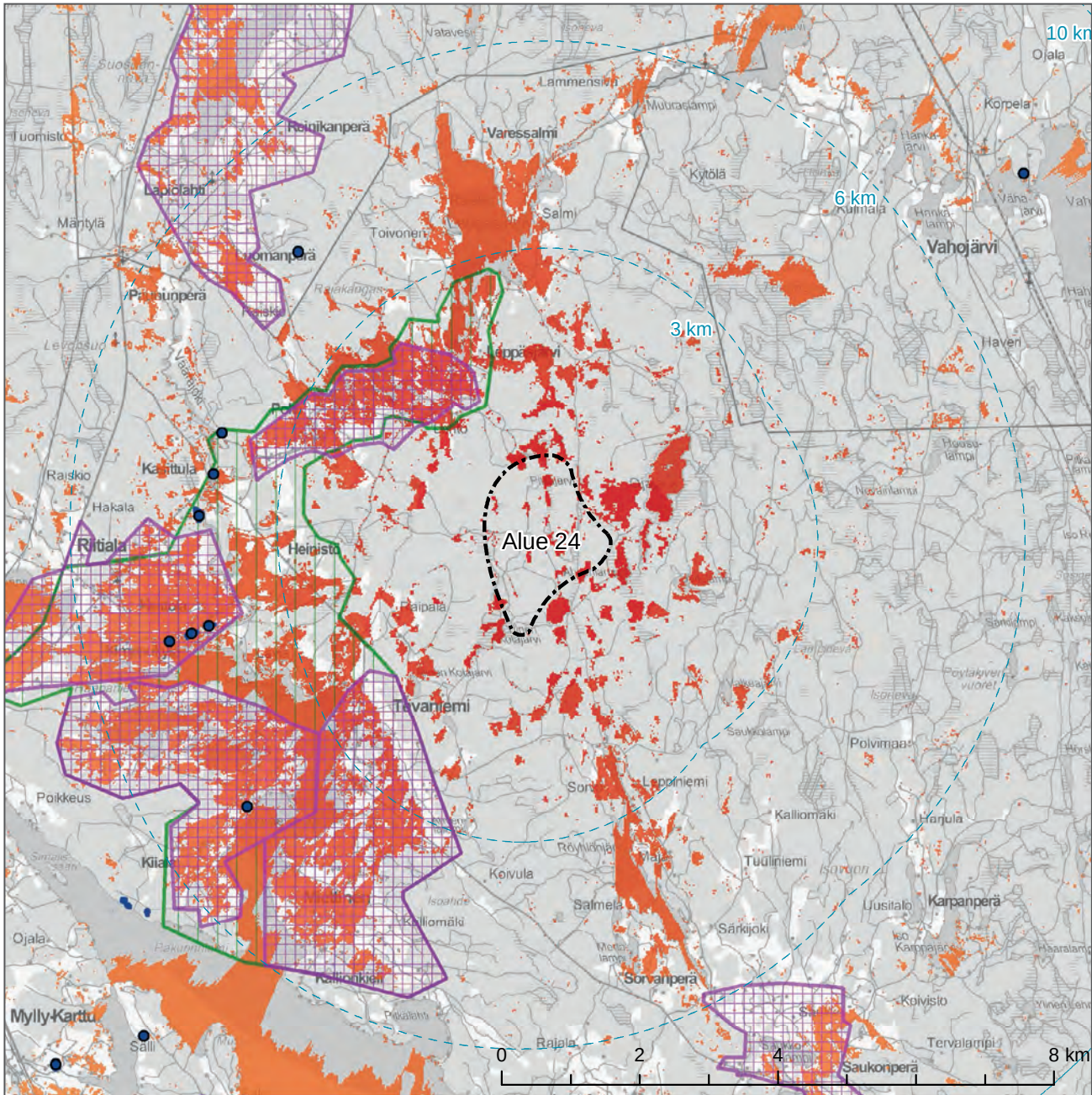

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäänös

Arviointi

Voimat näkyvät paikoittain valtakunnallisesti arvokkaaksi ehdotetulle **Ruoveden reitin maisema-alueelle**, joka sijaitsee lähimmillään noin kolmen kilometrin ja kauimmillaan noin 20 kilometrin etäisyydellä tuulivoimala-alueesta. Voimat näkyvät osalla vesistömaisemaa ja vain paikoitellen avoimilla peltoalueilla. Vaikutus vesistömaisemaan on merkittävin alueen eteläosassa, missä voimat kirrkaalla säällä voidaan havaita vastarannalta noin 13 km etäisyydeltä Kekko-sesta koko matkalta vesistön yli luoteeseen aina noin neljän kilometrin etäisyydelle lähestyttäessä tuulivoima-alueita. Voimakkain maisemakuvallinen vaikutus kohdistuu noin kolmen kilometrin etäisyydellä sijaitseville Riekkolanperän kylän pienialaisille avoimille peltoalueille. Läheisyyden perusteella voimat voivat paikoitellen hallita Riekkolanperän maisemaa, mutta ne eivät kuitenkaan sijoitu erityisten näkemäakseleiden tai kulkusuunnan päätteeksi. Vaikutus Ruoveden reitin maisemakokonaisuuteen rajoittuu vain osalle aluetta, ja arvokkaan maisema-alueen laajuuden perusteella vaikutus kokonaisuuden kannalta ei muodostu merkittäväksi. Jatkosuunnittelussa voimala-alueen rajauksen tarkistamisella voidaan mahdollisesti lieventää alueen eteläosan vesistömaisemaan kohdistuvia voimakkaimpia vaikutuksia. Maisema-alueen sisällä on useita maakunnallisesti arvokkaita kulttuurimaisemia sekä maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Näkvyysanalyysin ja tuulivoima-alueen etäisyyden perusteella voimaloilla ei ole vaikutusta ko. kulttuuriympäristöihin.

Kunta: **Ikaalinen**
Voimaloiden lukumäärä: **10**

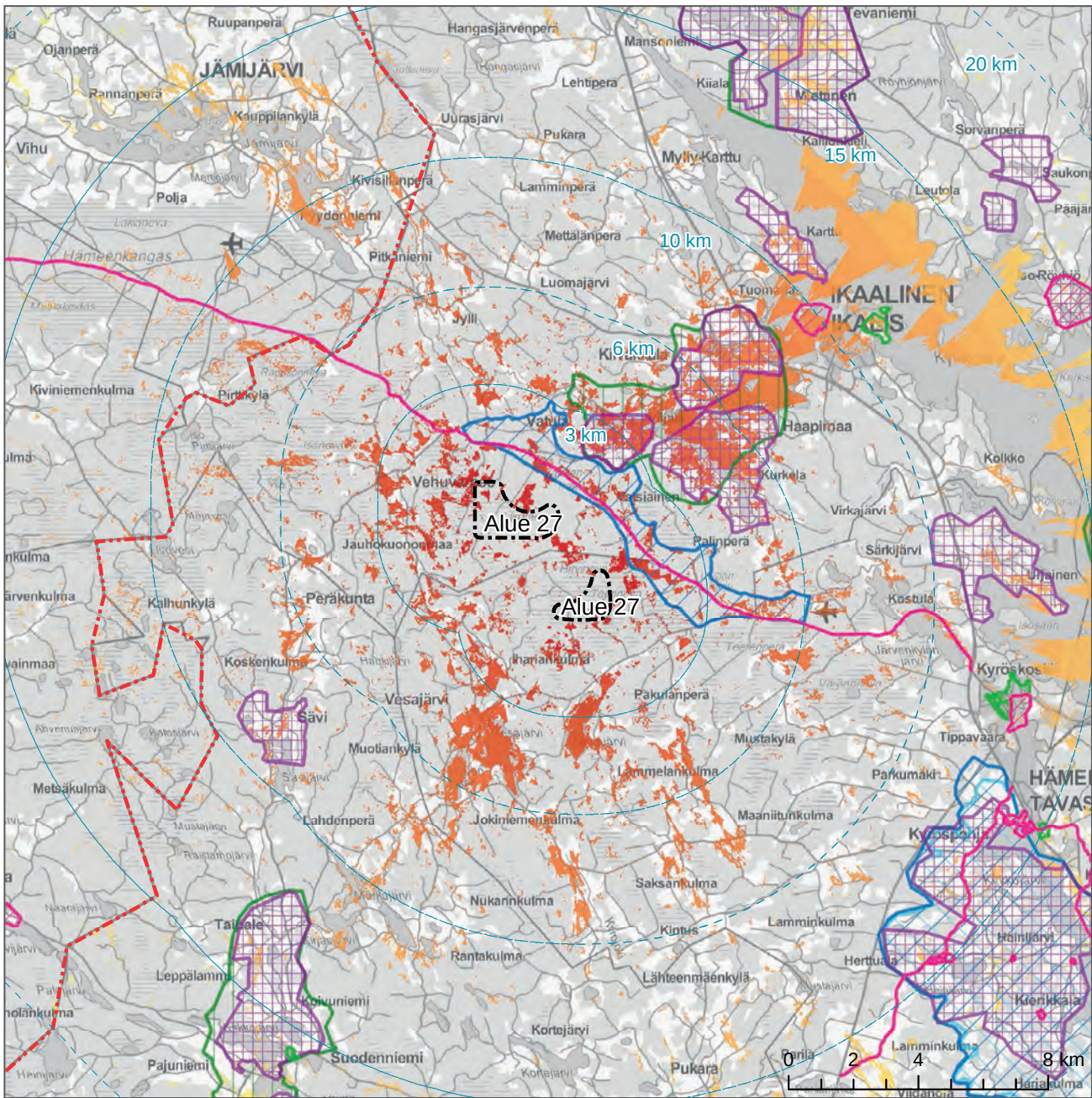
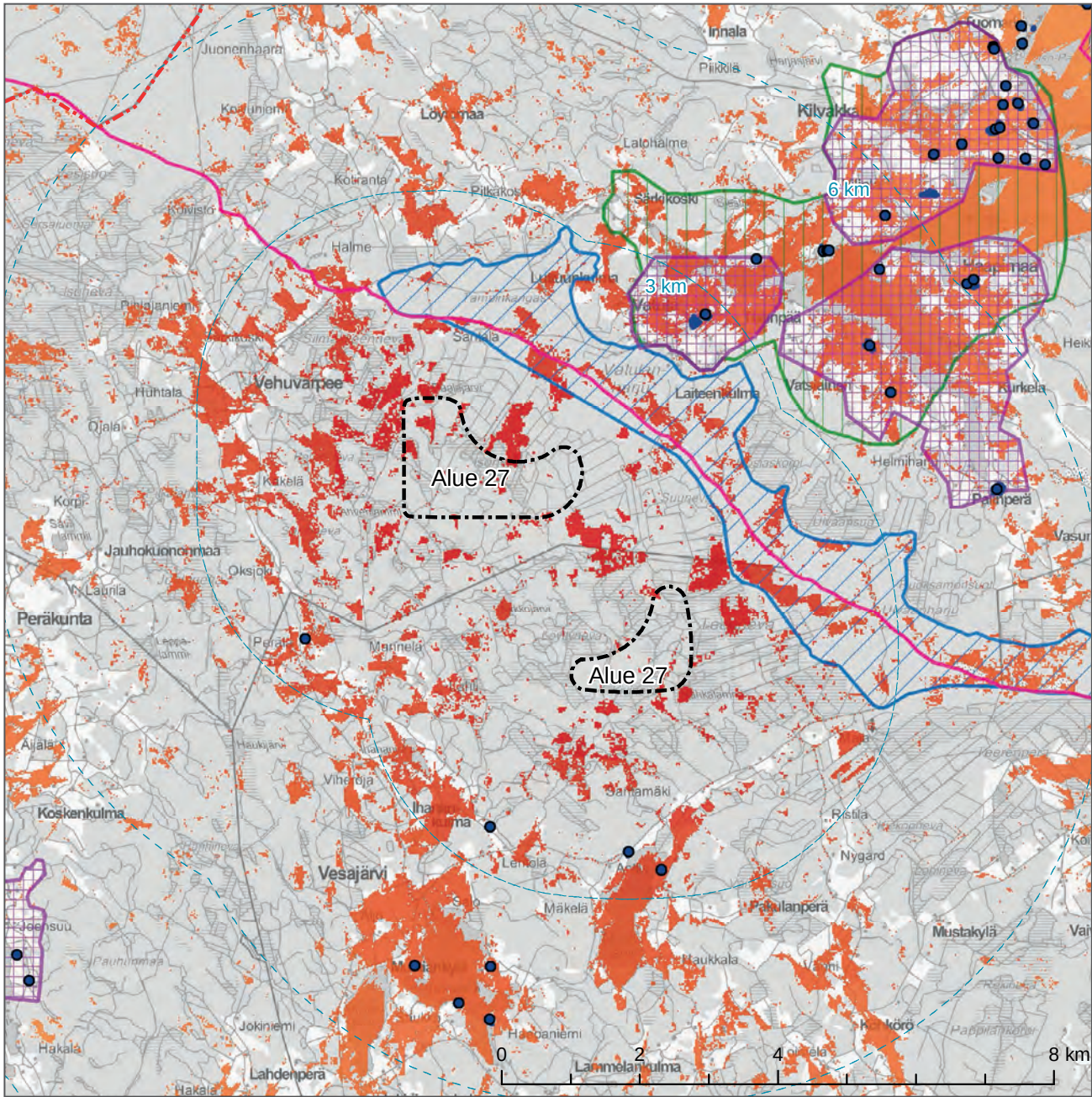
- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännos

Arviointi

Maakunnallisesti arvokkaaksi ehdotetusta **Kallionkielen-Tevaniemen-Riititalan kulttuurimaisemasta** suuri osa sijoittuu tuulivoimaloiden lähivaikutusalueelle. Alueen sisällä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat **Poltinjoen, Riititalan-Heittolan, Kiialan-Höytölän ja Tevaniemen kulttuurimaisemat**. Tuulivoimalat tai osia niistä näkyvät suurimmalle osalle kulttuurimaisema-alueita. Vaikutukset voivat olla paikoitellen kohtalaisia tai merkittäviä. Maiseman suuntautuneisuuden, maisemarakenteen ja ilmansuunnan perusteella tuulivoimala-alue ei kuitenkaan hallitse viljelymaisemaa ja alueen rakennettua ympäristöä kokonaisuutena. Alueen elinkeinohistoriallisiin ja rakennushistoriallisiin arvoihin voimaloilla ei ole vaikutusta, mutta alueen historiallinen kokemuksellisuus vähenee paikoitellen voimaloiden näkyessä. Vesistömaisemassa voimalat näkyvät, mutta eivät korostu maiseman reunaan tai erityisiä näkemäsuuntia hallitsevana elementtinä.

Etäämpänä noin 5-10 kilometrin etäisyydellä voimalat näkyvät paikoitellen maakunnallisesti arvokkaisiin **Kartun, Alaskylän ja Saukonperän kulttuurimaisemiin**. Etäisyyden perusteella vaikutukset ko. kulttuurimaisemiin eivät ole merkittäviä

Kunta: **Ikaalinen,Hämeenkyrö**
Voimaloiden lukumäärä: **10**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännös

Arviointi

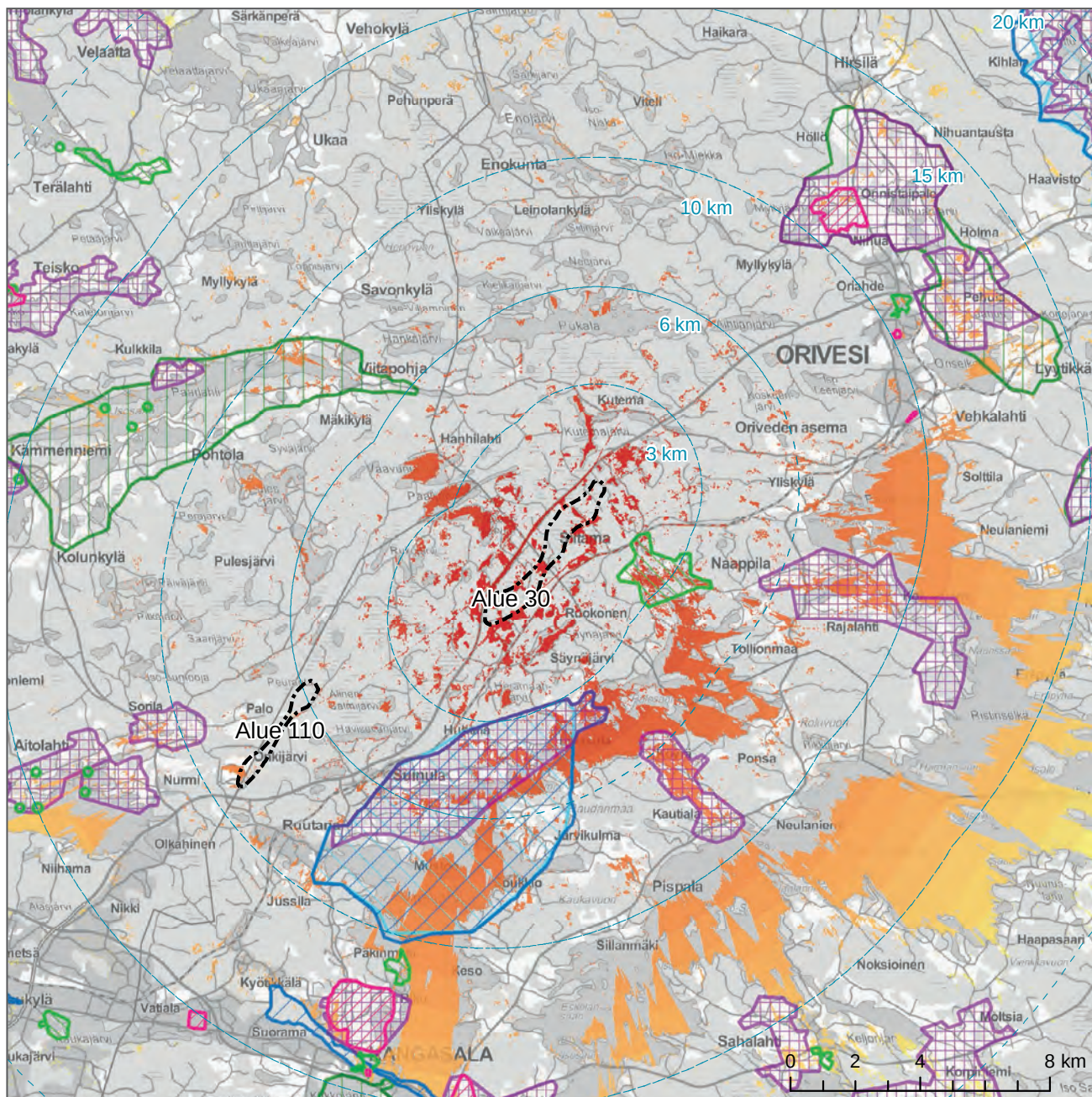
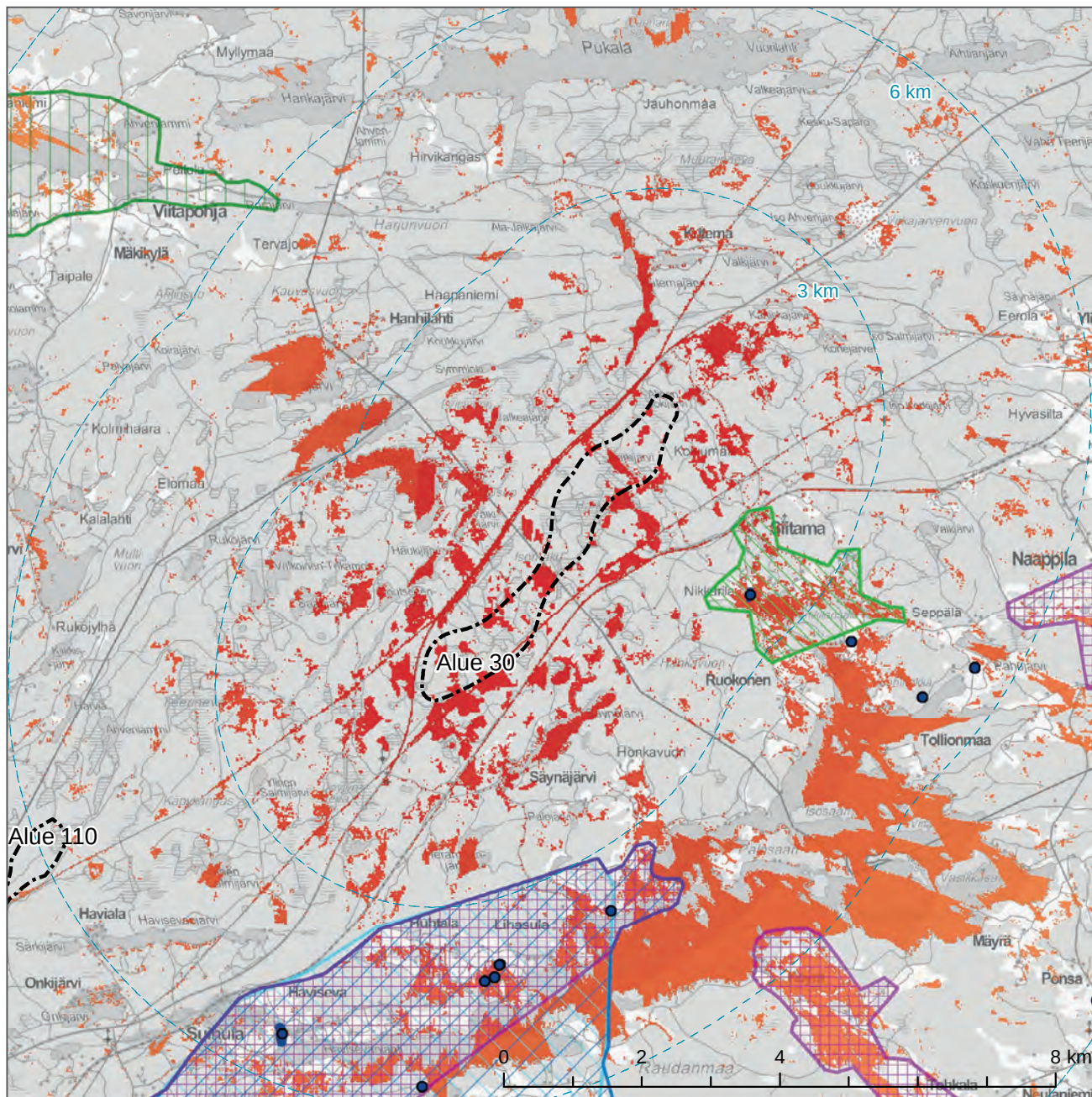
Valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ehdotettu **Vatulanharju-Ulvaanharju** sijaitsee 3-6 kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Metsäisellä harjulla kulkevalta tieltä ei avaudu laajoja avoimia näkymiä. Vaikka maisema-alue sijoittuu tuulivoimaloiden lähivaikutusalueelle, jäävät maisemakuvalliset vaikutukset paikallisiksi ja kokonaisuutena enintään kohtalaisiksi. Merkittäviin luonnonesiintymiin voimaloilla ei ole vaikutusta. Vatulanharjun näköalassa osa voimaloista näkyy puuston lomitse etelään päin katseltaessa.

Harjualueen suuntaisesti kulkee valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi luokiteltu **Hämeenkankaan- ja Kyrönkaantien** historiallisen linjauksen ja vanhan maantien luonteen säilyttänyt keskiaikainen tie. Voimalat näkyvät osittain lyhyillä tiejaksoilla ja vaikutukset jäävät paikallisiksi

Noin 3-8 kilometrin etäisyydellä sijaitsee maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ehdotettu **Kelminselän kulttuurimaisema**. Kelminselän vastakaisilla rannoilla oleviin rantapeltoihin ja niiden kautta syntyviin pitkiin näkymiin tuulivoima-alueella ei ole merkittävää vaikutusta, mutta maisemakuvassa etenkin vesistömaisemassa voimalat näkyvät kauempana metsäisen harjun takaa. Tuulivoima-aluetta lähimmiltä alueilta Vatulasta maiseman pääavautumissuunta on harjun rinte suuntaisesti koilliseen kohti Kelminselkää. Voimalat näkyvät osalle aluetta lounaan suunnasta Vatulanharjun takaa. Voimaloiden vaikutukset avoimessa maisemassa ovat lähivaikutusalueella paikoitellen merkittäviä, mutta maiseman suuntautuneisuuden perusteella ne jäävät kokonaisuutena enintään kohtalaisiksi. Kelminselän kulttuurimaisema-alueen sisälle sijoittuvat maakunnallisesti arvokkaat Vatulan, Haapimaan-Vatsiaisten ja Kilvakkalan-Viljalan kulttuurimaisemat.

Valtakunnallisesti arvokas **Ikaalisten vanhan kauppalaan alueen ja Ikaalisten kirkonseudun kulttuuriympäristö** sijoittuu noin 10 kilometrin etäisyydelle tuulivoima-alueesta. Etäisyyden ja rakennetun ympäristön ominaispiirteiden ja arvojen perusteella tuulivoima-alueella ei ole Ikaalisten vanhan kauppalaan alueeseen merkittäviä vaikutuksia.

Kunta: **Orivesi, Kangasala**
Voimaloiden lukumäärä: **10**

	Maakuntakaavan tuulivoima-alue		Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
	Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy		Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
	Pirkanmaan maakuntaraja		Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
			Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
			Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
			Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
			Muinaisjäännos

Arviointi

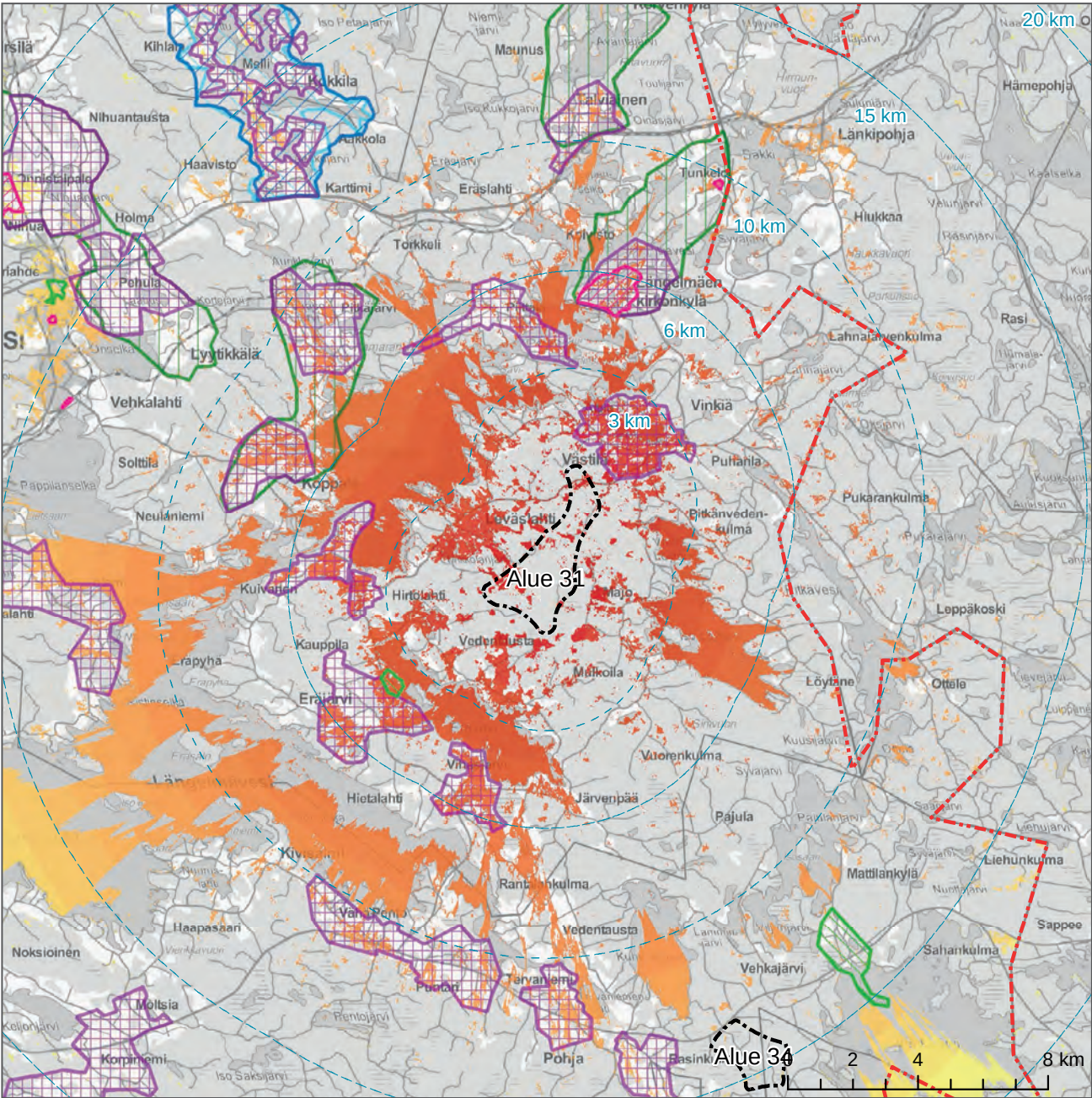
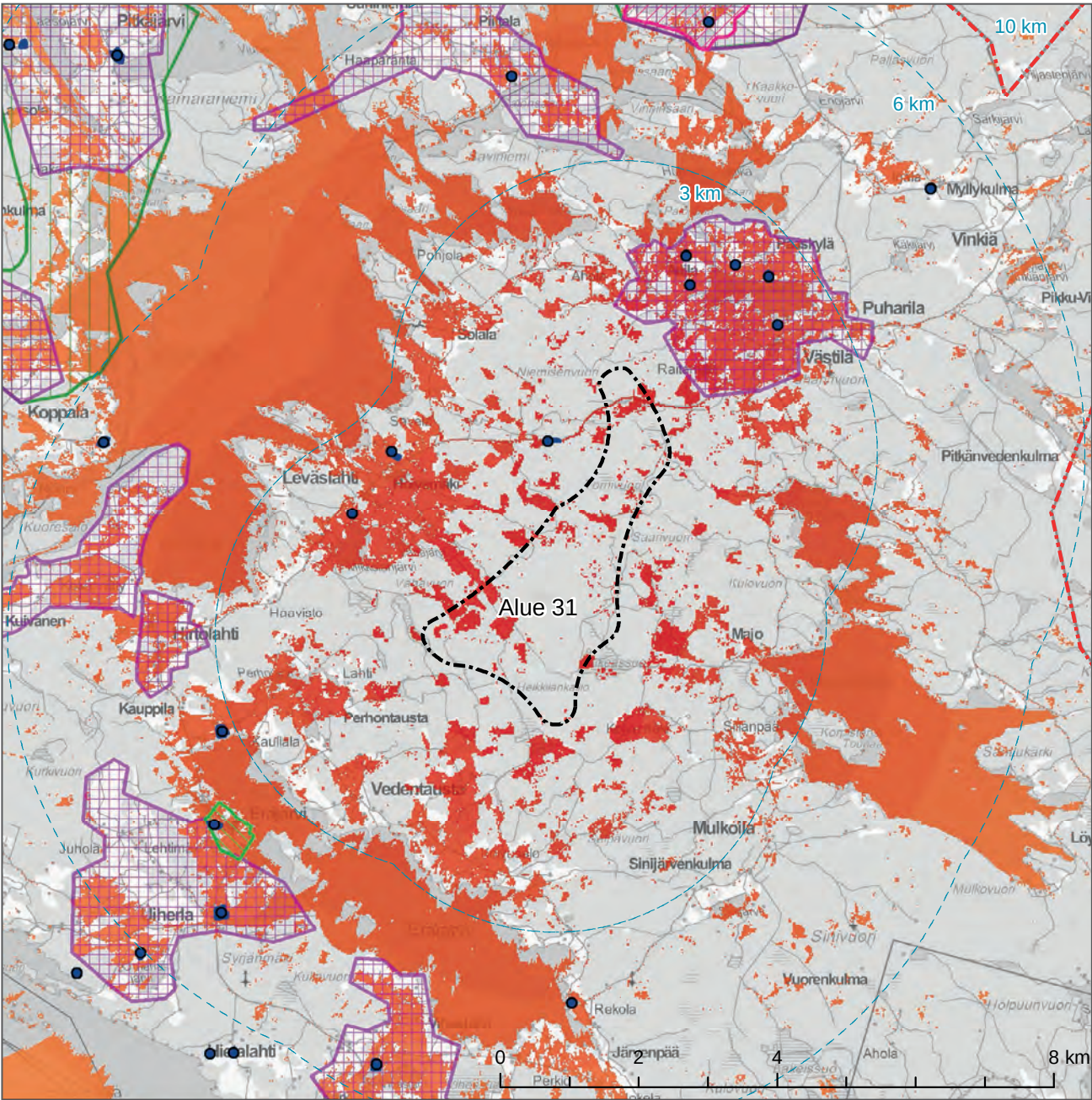
Lähi vaikutusalueella voimat näkyvät paikoitellen maakunnallisesti arvokkaaseen **Siitaman kylään ja kulttuurimaisemaan**. Vaikutukset kohdistuvat vain osalle kulttuurimaisemaa, mutta alueen läheisyyden vuoksi maisemakuullinen vaikutus voi yksittäisillä alueilla olla merkittävä. Maisemarakenne ja rakennettu ympäristö tiestöineen, sekä selkeästi rajautuvat maisematilat avoimine rantoineen säilyvät edelleen ymmärrettävänä kokonaisuutena. Vaikutukset kulttuuriympäristökokonaisuuteen ovat enintään kohtalaisia.

Noin 3-8 kilometrin etäisyydellä sijaitsevalla valtakunnallisesti arvokkaalla **Haralanharjun maisema-alueella** voimaloiden maisemakuulliset vaikutukset kohdistuvat avoimille vesistö- ja peltoalueille. Puustoiselle Haralanharjulle tai näköalapaikoilta järvi-maisemien suuntaan avautuvassa maisemassa voimat eivät näy. Maisema-alueen etäisyyden, laajuuden ja suuntautuneisuuden perusteella maisemakuulliset vaikutukset ovat kokonaisuutena enintään kohtalaiset.

Maakunnallisesti arvokas **Havisevan-Lihassulan-Palon kulttuurimaisema** on osa Haralanharjun maisema-alueita. Tuulivoimaloiden näkyvyys ja vaikutukset tälle alueelle jäävät vähäisiksi.

Yli kuuden kilometrin etäisyydelle sijoittuvat maakunnallisesti arvokkaat **Köyrän ja Naappilan-Koivuniemen-Suomaseman kulttuurimaisemat**. Etäisyyden perusteella voimat eivät hallitse maisemaa ja vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Kunta: **Orivesi**
Voimaloiden lukumäärä: **10**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNP 1995)
- Muinaisjäänne

Arviointi

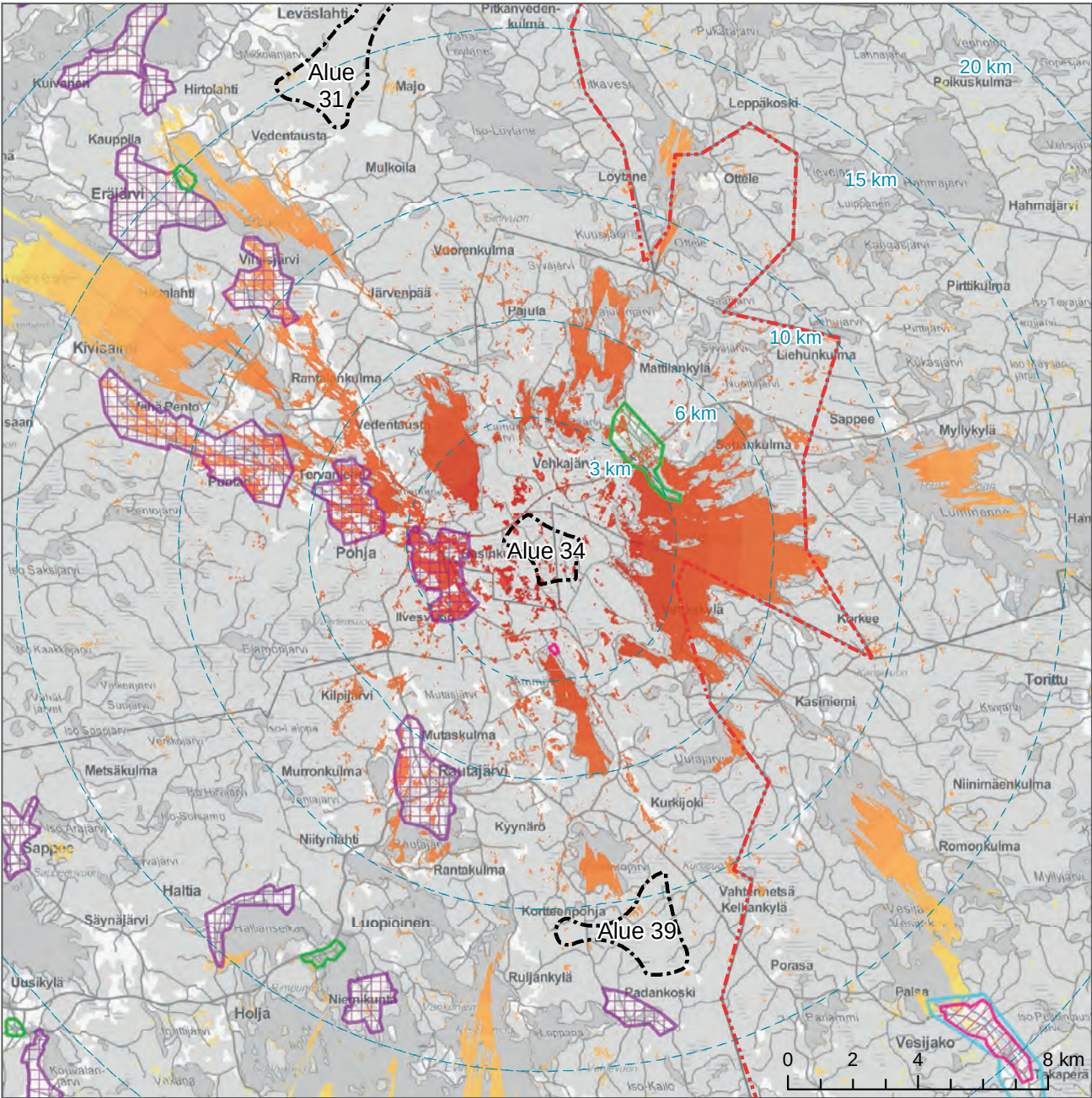
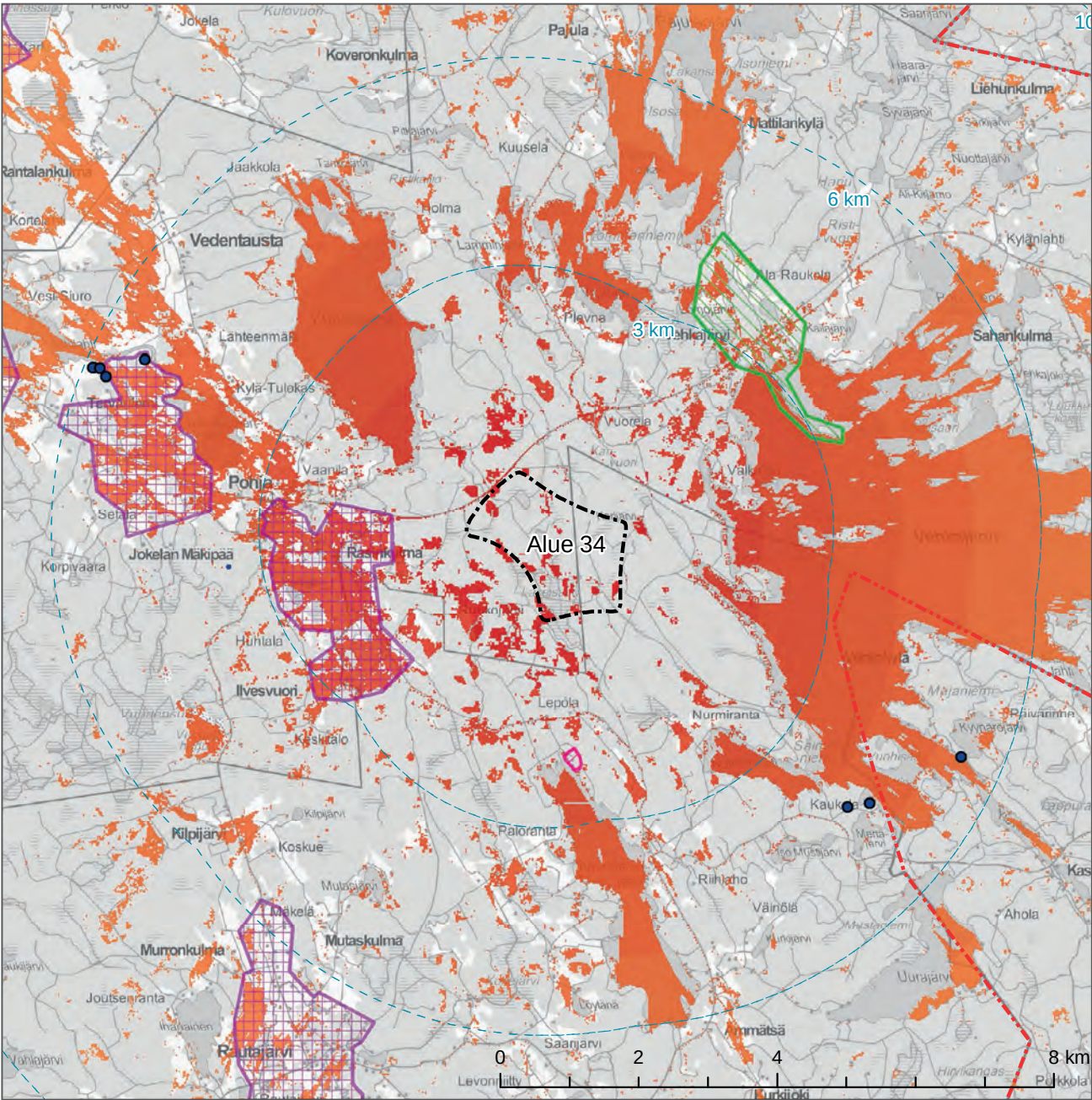
Maakunnallisesti arvokas **Attilan-Pääskylän kulttuurimaisema** on kokonaisuudessaan alle kolmen kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Kulttuurimaiseman ominaispiirteenä ovat avoimet viljelyalueet Löytäneenlahden rannoilla. Lähivaikutusalueella voimat hallitsevat avointa viljelymaisemaa ja vaikutus lounaaseen suuntautuvaan maisemakuvaan on merkittävä. Kulttuurimaiseman elinkeinohistoriaan, viljely-alueiden eheyteen tai rakennusperinnön säilymiseen voimaloilla ei ole merkittävää vaikutusta.

Maakunnallisesti arvokas **Eräjärven kirkon ympäristön ja raitin kulttuuriympäristö** sijoittuu noin neljän kilometrin etäisyydelle voimaloista. Voimat näkyvät osalle aluetta ja näkyessään muuttavat maisemakuva, mutta vaikutus pienipiirteisen kirkonkylän kulttuuriympäristön arvoihin kokonaisuutena ei ole merkittävä.

Alle kuuden kilometrin etäisyydelle voimaloista sijoittuvat maakunnallisesti arvokkaat **Uuhinien-Piittalan, Vetterkullan kartanon, Hirtolahden, Uihierlan-Eräjärven ja Vihajärven kulttuurimaisemat**. 6-10 kilometrin etäisyydelle voimaloista sijoittuvat maakunnallisesti arvokkaat **Laasolan-Koljonkulman-Pitkäjärven ja Päilähdän kulttuurimaisemat**. Kulttuurimaisemat sisältyvät maakunnallisesti arvokkaaksi ehdotettuun laajempaan **Pitkäjärven-Päilähdän maisema-alueeseen**. Voimat näkyvät osalle alueita ja näkyessään muuttavat maisemakuva. Vaikutusten kohdistuessa vain osalle pienipiirteistä kulttuurimaisemaa, jää vaikutus kokonaisuuteen enintään kohtalaiseksi. Vaikutus maisemakuvaan pienenee etäisyyden kasvaessa.

Valtakunnallisesti arvokkaassa **Längelmäen kirkonkylän rakennetussa kulttuuriympäristössä** voimat näkyvät paikoitellen avoimia peltoja kehystävän metsän reunan takana noin 5-6 kilometrin etäisyydellä. Voimaloiden näkyminen vaikuttaa paikoitellen maiseman historiallisen tunnelman kokemiseen, mutta rakennusperintöön ja viljelykulttuuriin muovaamaan maisemaan tuulivoimaloilla ei ole vaikutusta. Etäisyydestä johtuen vaikutus maisemakuvaan kokonaisuutena on enintään kohtalainen.

Kunta: **Kangasala, Pälkäne**
Voimaloiden lukumäärä: **5**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännös

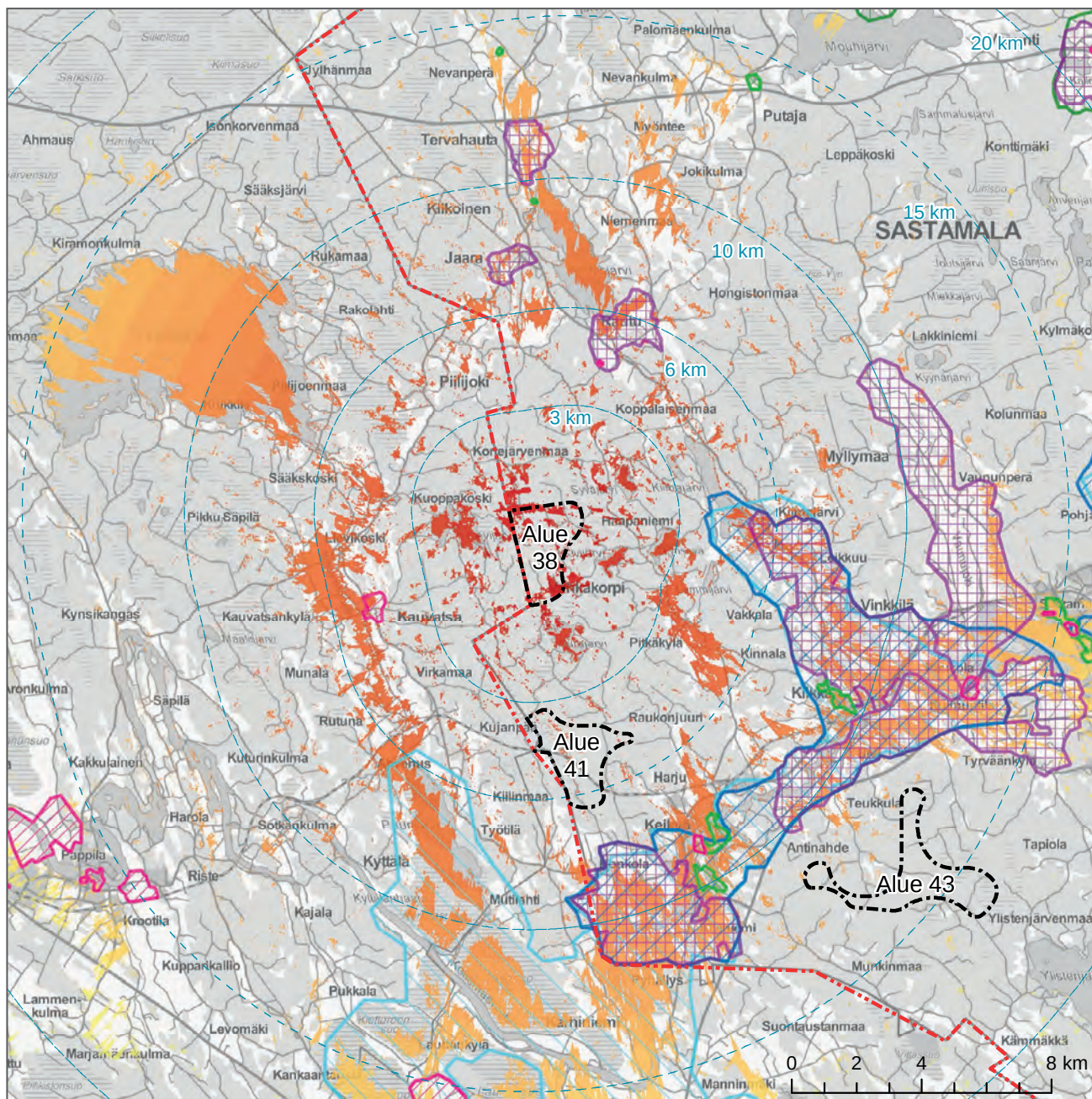
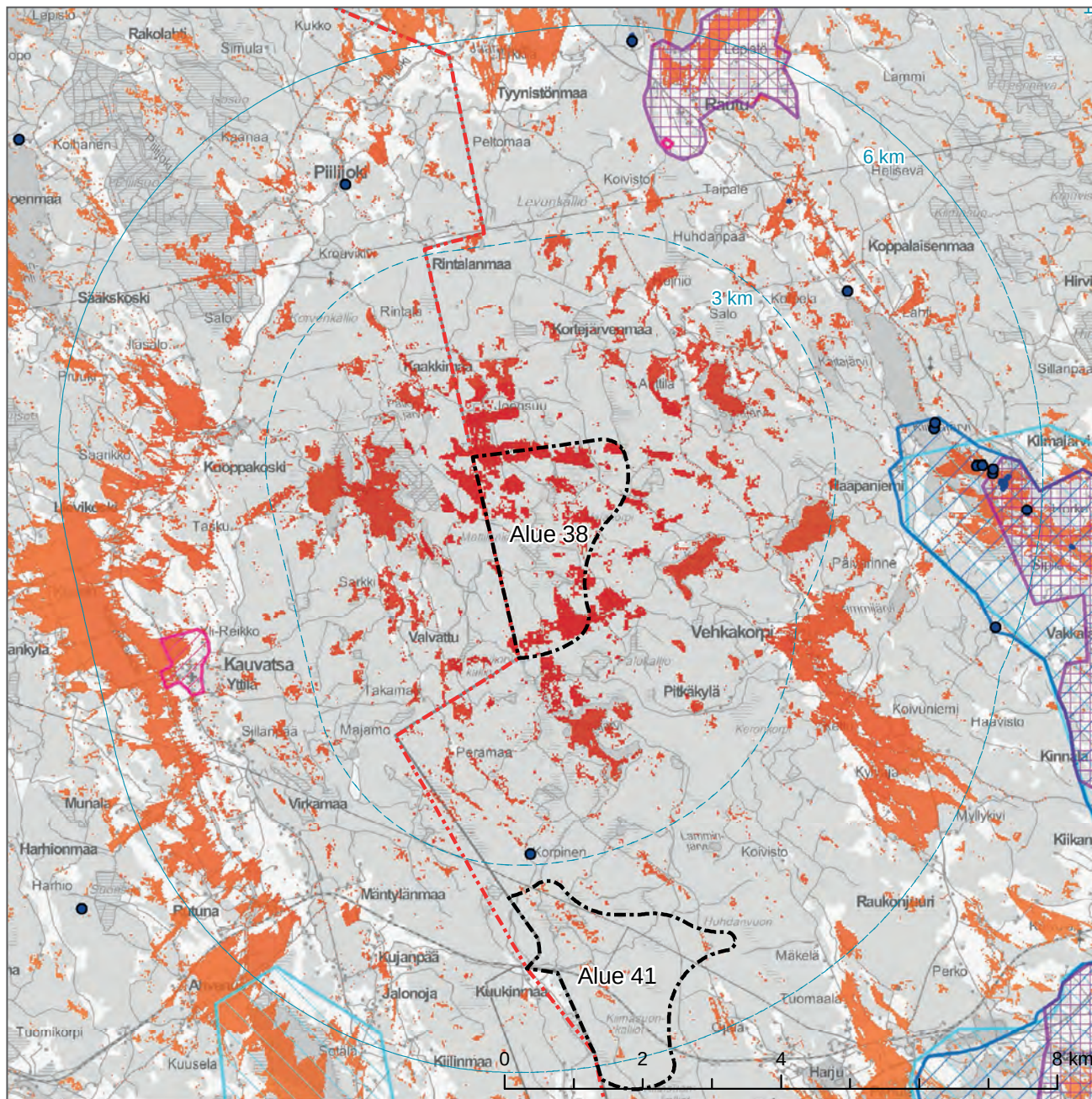
Arviointi

Maakunnallisesti arvokas **Pohjan-Rasinkulman kulttuurimaisema** on kokonaisuudessaan alle kolmen kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Lähivaikutusalueella voimaloiden vaikutus maisemakuvaan on merkittävä niiden hallitessa avoimia viljelymaisemia. Maisemakuvallinen vaikutus heikentää alueen kulttuurihistoriallisen tunnelman kokemista. Viljelyelinkeinojen jatkumiseen tai rakennusperinnön säilymiseen tuulivoima-alueella ei ole vaikutuksia.

Maakunnallisesti arvokkaan **Tervaniemen kulttuurimaiseman** maisemakuvassa tuulivoimalat näkyvät noin 4-6 kilometrin etäisyydellä. Etäisyyden perusteella voimalat eivät hallitse maisemaa ja vaikutukset jäävät enintään kohtalaisiksi.

Noin 6-13 kilometrin etäisyydellä voimalat näkyvät osittain maakunnallisesti arvokkaissa **Kuhmalahden-Puntarin** sekä **Vijasjärven ja Rautajärven kulttuurimaisemissa**. Näkyvyysanalyysin, etäisyyden ja maisemarakenteen perusteella vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Noin neljän kilometrin etäisyydellä voimalat näkyvät osittain maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön, **Vehkajärven kylä ja kulttuurimaisema**. Näkyvyysanalyysin, etäisyyden ja maisemarakenteen pienipiirteisyyden perusteella vaikutukset jäävät paikallisiksi ja kokonaisuutena vähäisiksi.

Kunta: **Sastamala**Voimaloiden lukumäärä: **10**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännös

Arviointi

Lähimmillään noin neljän kilometrin ja kauimmillaan noin 15 kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta on laaja valtakunnallisesti arvokas maisema-alue **Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisema**. Tuulivoimala-alue sijaitsee koillis-kaakkoissuuntaisen maisemavyöhykkeen luoteispuolella. Voimakkain maisemakuullinen vaikutus kohdistuu maisema-alueen pohjoisimpaan osaan, jossa voimalat näkyvät noin viiden kilometrin etäisyydellä olevilla avoimilla alueilla. Maiseman suuntautuneisuuden ja näkyvyysanalyysin perusteella voimalat eivät kuitenkaan tällä pohjoisimmalla osalla hallitse koko maisemaa, vaikka vaikutus paikoin on merkittävä. Maakunnallisesti arvokas **Kikkelenjoen kulttuurimaisema** sisältyy tähän osaan Kokemäenjoen kulttuurimaisemakokonaisuutta.

Laajimmat Kokemäenjoen maisema-alueen viljelymaisemat sijaitsevat Kokemäenjoen varrella noin 8-14 kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Voimalat näkyvät laajalle alueelle luoteen puoleisen metsän reunan takaa. Etäisyyden ja maiseman suuntautuneisuuden perusteella vaikutus jää enintään kohtalaiseksi. Tähän Kokemäenjoen maisema-alueen ydinalueeseen sisältyvät myös maakunnallisesti arvokkaat **Villilän-Kiviniemen** sekä **Kilpijoen-Hoipolan-Tyrväänkylän kulttuurimaisemat**.

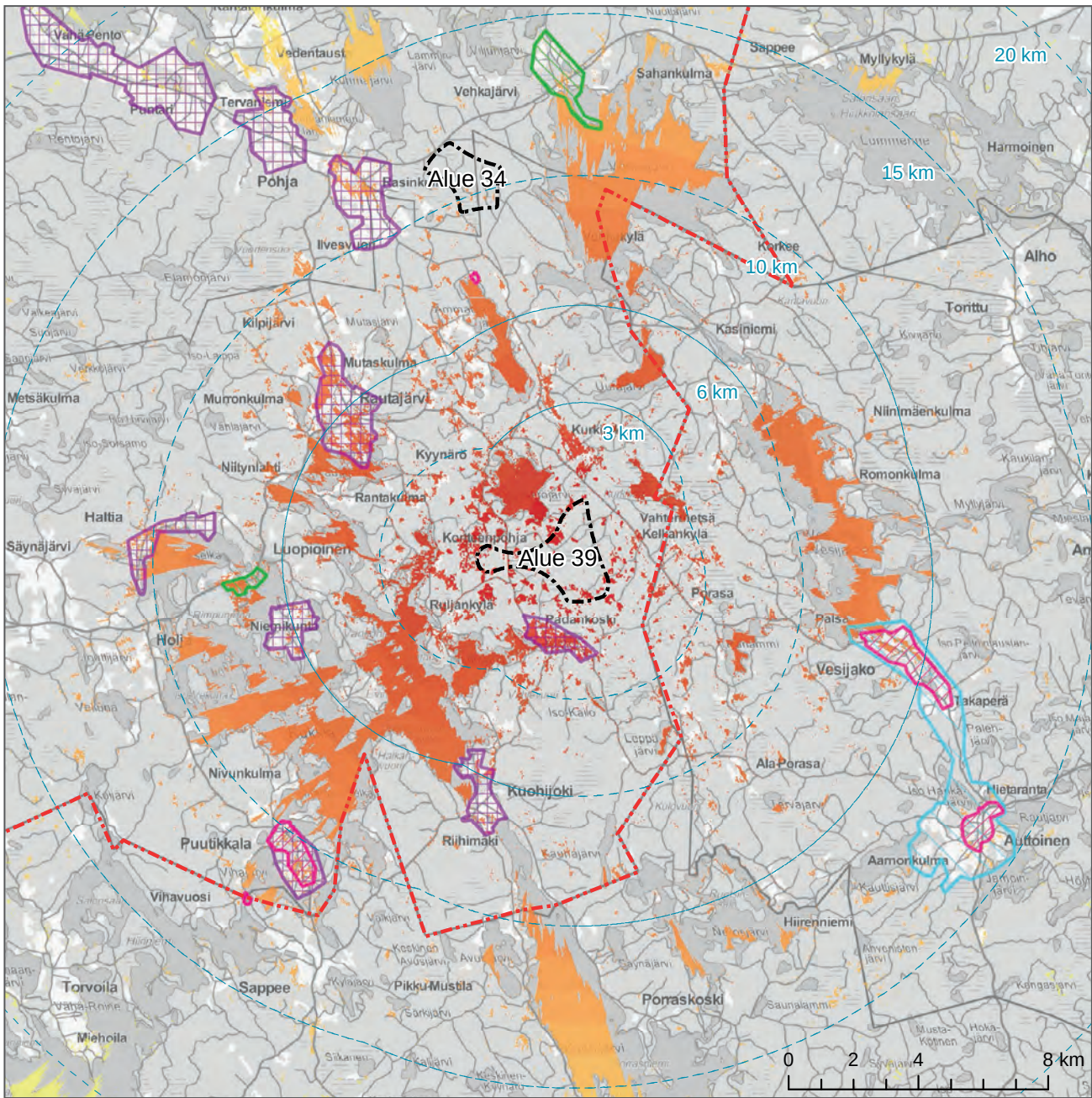
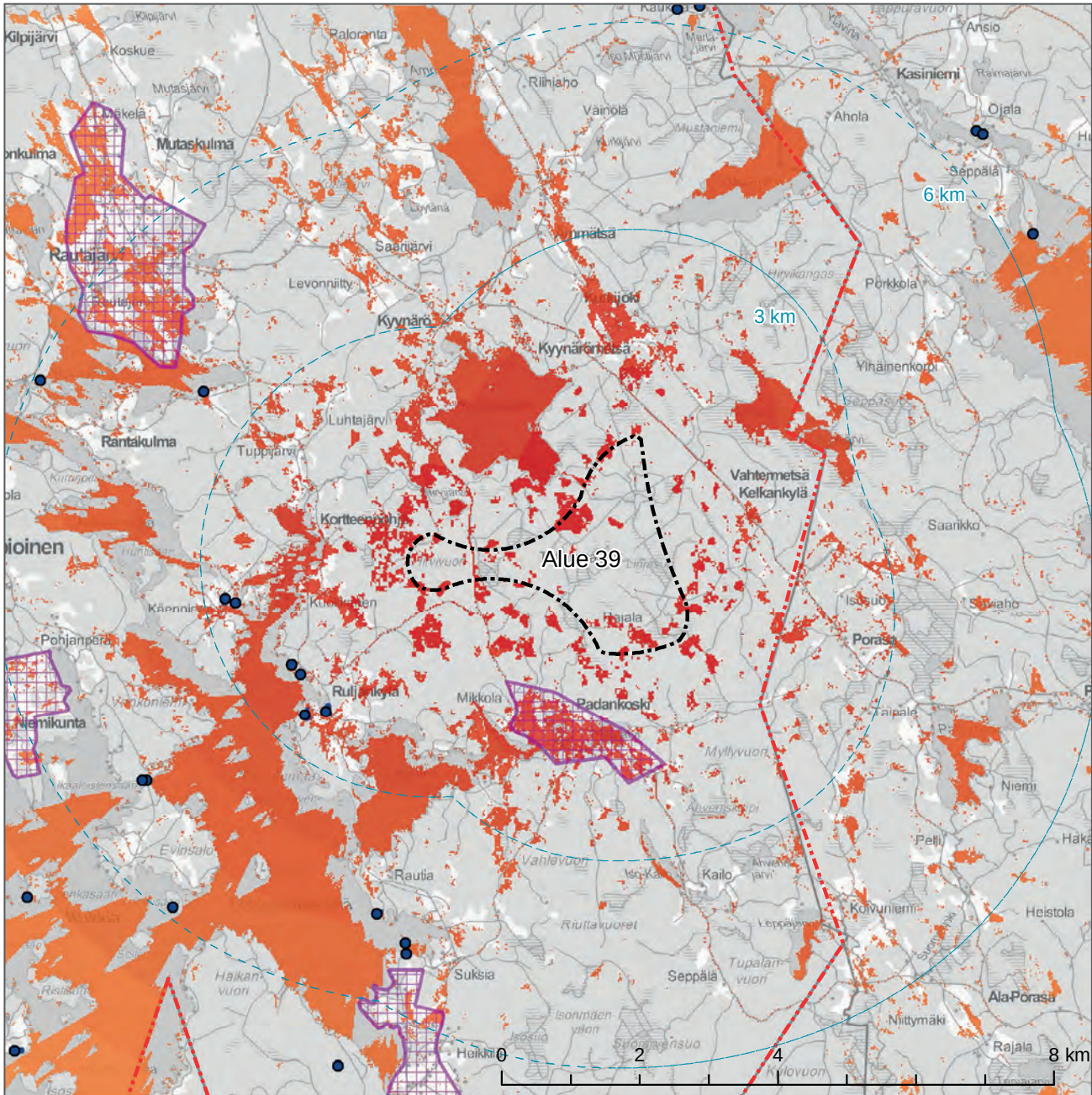
Voimalat näkyvät osittain noin 10 kilometrin etäisyydellä oleviin maakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin ympäristöihin: **Keikyän kirkon ympäristö**, **Äetsän tehtaan voimalaitokset**, **Kiikan kirkon ympäristö ja raitti**. Etäisyyden perusteella vaikutus ko. ympäristöihin ei ole merkittävä.

Valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin, **Kokemäenjoen voimalaitokset**, **Vammalan kirkko** ja **Tyrvään rautatieasema**, voimalat saattavat osittain näkyä. Etäisyyden ollessa yli 10 kilometriä vaikutus maisemaan ja rakennusperinnön arvoihin jää vähäiseksi.

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, **Kauvatsan kirkonseudun kulttuuriympäristö**, sijaitsee noin neljän kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista. Voimalat näkyvät osalle aluetta ja muuttavat paikoitellen talonpoikaisrakennuksiin liittyvien viljelymaiden maisemakuvaa. Tuulivoimalat eivät hallitse rakennetun ympäristön muodostamaa kyläkuvaa, sillä kirkonkylän raitin rakennuskanta ja kasvillisuus rajaavat näkymiä. Vaikutukset kulttuuriympäristöön kokonaisuutena jäävät enintään kohtalaisiksi.

Pohjoisessa tuulivoimalat näkyvät noin viiden kilometrin etäisyydellä maakunnallisesti arvokkaassa **Raudun kulttuurimaisemassa**. Voimalat näkyvät osassa viljelymaisemaa, mutta eivät hallitse maisemakokonaisuutta. Etäisyyden ja näkyvyyden rajautumisen perusteella vaikutukset jäävät enintään kohtalaisiksi. Maakunnallisesti arvokkaiden **Jaaran** ja **Tervahaudan kulttuurimaisemiin** yli seitsemän kilometrin päähän voimalat näkyvät osittain. Maiseman pienipiirteisyyden ja etäisyyden perusteella vaikutus ei ole merkittävä.

Kunta: **Pälkäne**
Voimaloiden lukumäärä: **10**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännös

Arviointi

Lähivaikutusalueella voimalat näkyvät maakunnallisesti arvokkaassa **Padankosken kulttuurimaisemassa**. Alueen läheisyyden takia maisemakuvallinen vaikutus kylän pohjoisessa metsäsilhuetissa on paikoitellen merkittävä maiseman avoimilta alueilta katseltuna. Padankosken maatalousmaisemaan, kylärakenteeseen ja rakennusperintöön tai maatalouslinkeihin jatkuvuuteen voimaloilla ei ole vaikutuksia. Etäämmällä voimalat näkyvät osalle maakunnallisesti arvokkaita **Rautajärven, Niemikunnan ja Kuohijoen kulttuurimaisema-alueita**. Maisemakuvalliset vaikutukset kohdistuvat vain osalle alueita ja ovat etäisyyden ja alueiden peitteisyyden perusteella paikoitellen enintään kohtalaisia.

Tuulivoimalat näkyvät osalle yli 6 km etäisyydellä sijaitsevaa maakunnallisesti arvokasta **Luopioisten kirkonkylän raitin ja pappilan rakennettua kulttuuriympäristöä**. Alueen rakennetun ympäristön arvoihin, kyläraitin linjaus, pienasutuksen rakennusten sijoittelu ja mittakaava sekä kirkon, viljamakasiinin ja vanhan pihapiirin hallinnollinen kokonaisuus, tuulivoima-alueella ei ole vaikutusta.

Idässä yli 6 km etäisyydellä voimalat näkyvät paikoitellen valtakunnallisesti arvokkaalla **Autoisen-Vesijaon maisema-alueella** Vesijaon kylän pohjoisosan avoimilla viljelyalueilla. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kyläparin rakenteeseen ja rakennusperintöön ei kohdistu vaikutuksia. Kaukomaiseman maisemakuvaan vaikutus on paikoitellen enintään kohtalainen.

Kunta: **Sastamala**Voimaloiden lukumäärä: **10**

Arviointi

Lähimmillään hieman yli kilometrin ja kauimmillaan noin 13 kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta on laaja valtakunnallisesti arvokas maisema-alue **Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisema**. Tuulivoimala-alue sijaitsee koillis-kaakkoissuuntaisen maisemavyöhykkeen luoteispuolella. Voimakkain maisemakuullinen vaikutus kohdistuu maisema-alueen lounaisosaan, missä sijaitsevat alueen laajimmat avoimet viljelyalueet. Lähivaikutusalueella olevat voimat hallitsevat maisemaa pohjoisen suunnasta ja vaikutus tällä osalla maisema-aluetta on merkittävä. Koillisen suunnassa maisema-alueen luonne on pienipiirteisempi. Maisemakuulliset vaikutukset kohdistuvat alueen laajimmille rantapelloille ja – niityille ja pienenevät etäisyyden kasvaessa. Mutkittelevan jokiuoman maisema vaihtelee ja tuulivoimalat jäävät maisemassa usein kasvillisuuden tai rakennetun ympäristön taakse. Tuulivoimalat vaikuttavat alueen historiallisen kokemuksellisuuteen, mutta alueen rakennusperinnön arvoihin tai maisemarakenteeseen tuulivoima-alueella ei ole merkitystä. Kokonaisuutena vaikutukset lounaisimmalle osalle Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemaa ovat merkittäviä. Muulle osalle maisema-aluetta vaikutukset ovat maiseman pienipiirteisyyden tai etäisyyden perusteella kohtalaisia tai vähäisiä. Kokonaisuutena vaikutus jää enintään kohtalaiseksi. Maakunnallisesti arvokkaat **Kikkälänjoen kulttuurimaisema**, **Villilän-Kiviniemen kulttuurimaisema** ja **Kilpjoen-Hoipolan-Tyrväänkylän kulttuurimaisemat** sisältyvät Kokemäenjoen kulttuurimaisemakokonaisuuteen.

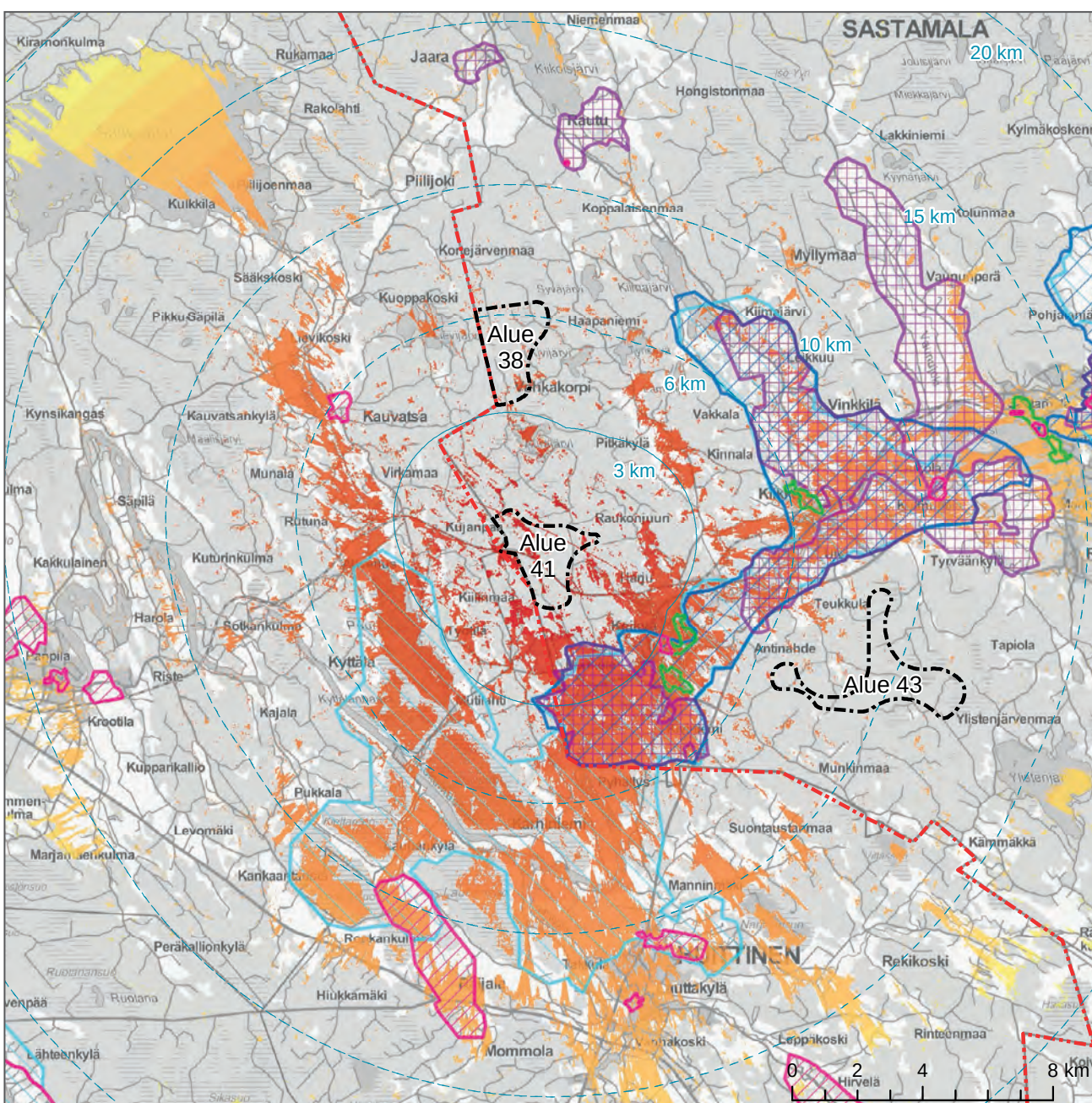
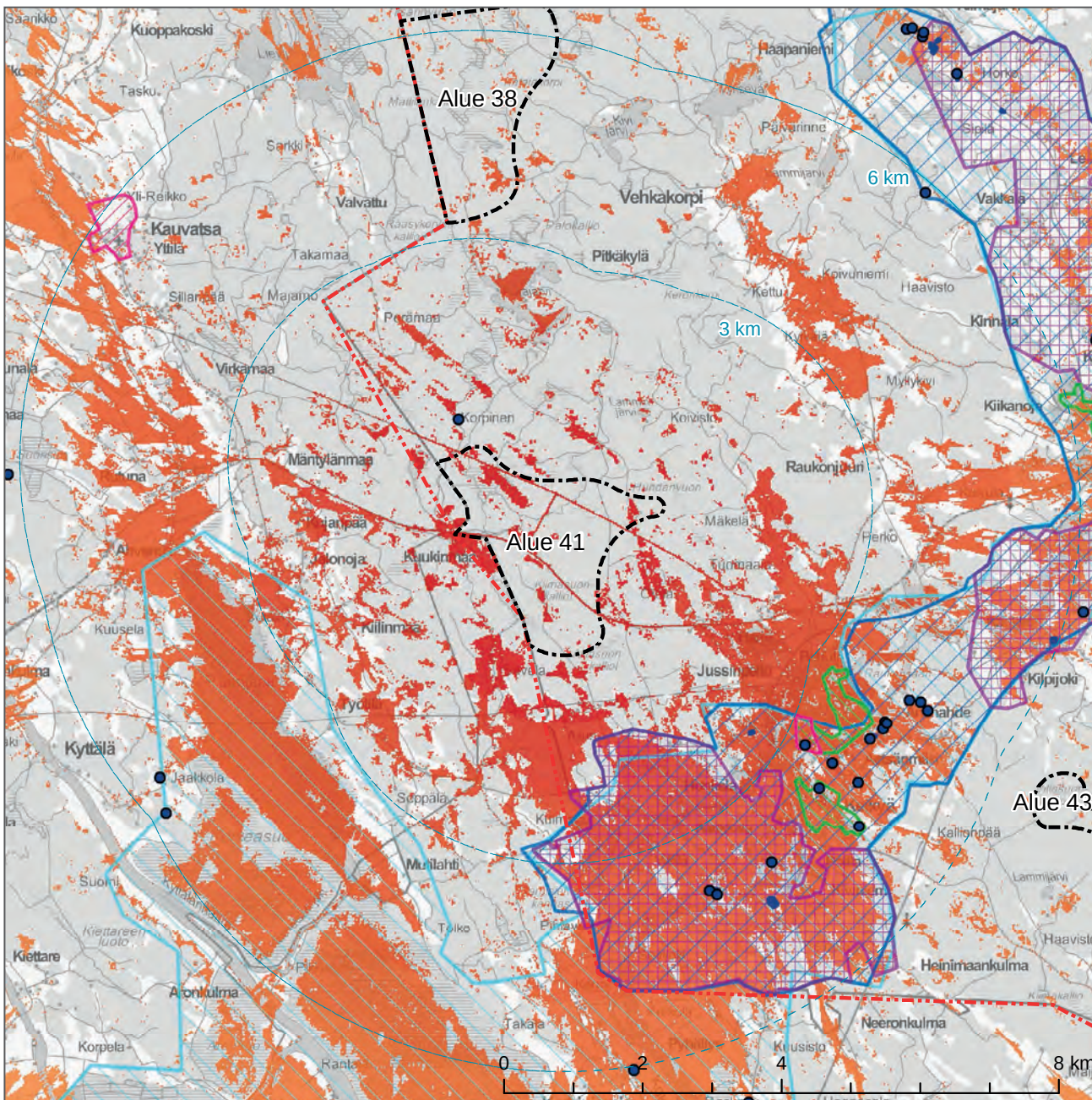
Voimat näkyvät osittain noin neljän kilometrin etäisyydellä oleviin maakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin ympäristöihin: **Keikyän kirkon ympäristö**, **Äetsän tehtaan voimalaitokset**. Keikyän kirkon ympäristö on luonteeltaan rakennuskannan ja kasvillisuuden rajaamaa kylämiljöötä. Voimat saattavat näkyä paikoitellen, mutta eivät hallitse yhtenäistä rakennettua kulttuuriympäristöä kokonaisuutena. Äetsän tehtaan voimalaitosten rakennusperinnön arvoihin tuulivoimaloilla ei ole vaikutusta. Maakunnallisesti arvokas **Kiikan kirkon ympäristö ja raitti** sijaitsee noin kuuden kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Välimatkan perusteella vaikutus ei ole merkittävä.

Valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin, **Kokemäenjoen voimalaitokset**, **Vammalan kirkko** ja **Tyrvään rautatieasema**, voimat saattavat osittain näkyä. Etäisyyden ollessa yli 10 kilometriä vaikutus maisemakuvaan ja rakennusperinnön arvoihin jää vähäiseksi.

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, **Kauvatsan kirkonseudun kulttuuriympäristö**, sijaitsee noin neljän kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista. Voimat näkyvät osalle aluetta ja muuttavat paikoitellen talonpoikaisrakennuksiin liittyvien viljelymaiden maisemakuva. Tuulivoimalat eivät hallitse rakennetun ympäristön muodostamaa kyläkuva, sillä kirkonkylän raitin rakennuskanta ja kasvillisuus rajaavat näkymiä. Vaikutukset kulttuuriympäristöön kokonaisuutena jäävät enintään kohtalaisiksi.

Pohjoisessa tuulivoimalat näkyvät noin viiden kilometrin etäisyydellä maakunnallisesti arvokkaassa **Raudun kulttuurimaisemassa**. Voimat näkyvät osassa viljelymaisemaa, mutta eivät hallitse maisemakokonaisuutta. Etäisyyden ja näkyvyyden rajautumisen perusteella vaikutukset jäävät enintään kohtalaisiksi. Maakunnallisesti arvokkaiden **Jaaran ja Tervahaudan kulttuurimaisemiin** yli seitsemän kilometrin päähän voimat näkyvät osittain. Maiseman pienipiirteisyyden ja etäisyyden perusteella vaikutus ei ole merkittävä.

Noin 8-14 km etäisyydelle sijoittuvat valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt **Raijalan kylä**, **Nanhin kylä** sekä **Huittisten kirkko ja sen ympäristö**. Voimat näkyvät osalle ko. kulttuuriympäristöjä. Etäisyyden perusteella vaikutukset jäävät vähäisiksi.

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännot

Kunta: **Sastamala**Voimaloiden lukumäärä: **10**

Arviointi

Lähimmillään hieman yli kilometrin ja kauimmillaan noin kuuden kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue **Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisema**. Tuulivoimala-alue sijaitsee koillis-kaakkoisuuntaisen maisema-alueen eteläpuolella. Tuulivoimalat näkyvät lähes kauttaaltaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Visuaaliset vaikutukset kohdistuvat laajoille rantapelloille ja –niityille, joilla voimalat paikoin hallitsevat maisemaa. Maisemallisen vaikutuksen merkittävyyttä lisää voimaloiden sijainti etelään avautuvan maiseman horisontissa. Etäisyyden kasvaessa visuaalisten vaikutusten merkittävyys vähenee. Tuulivoimalat vaikuttavat alueen historiallisen kokemuksellisuuteen, mutta alueen rakennusperinnön arvoihin tai maisemarakenteeseen tuulivoima-alueella ei ole merkitystä. Maakunnallisesti arvokkaat **Kikkälänjoen kulttuurimaisema, Villilän-Kiviniemen kulttuurimaisema ja Kilpijoen-Hoipolan-Tyrväänkylän kulttuurimaisemat** sisältyvät Kokemäenjoen kulttuurimaisemakokonaisuuteen.

Voimalat näkyvät osalle noin kolmen kilometrin etäisyydellä olevia maakunnallisesti arvokaitarakennettuja kulttuuriympäristöjä: **Keikyän kirkon ympäristö, Äetsän tehtaan voimalaitokset ja Kiikan kirkon ympäristö ja raitti**. Keikyän kirkon ja Kiikan kirkon ympäristöt ovat luonteeltaan rakennuskannan ja kasvillisuuden rajaamia kylämiljojia. Voimalat saattavat näkyä paikoitellen, mutta eivät kokonaisuutena hallitse yhtenäistä rakennettua kulttuuriympäristöä. Äetsän tehtaan voimalaitosten rakennusperinnön arvoihin tuulivoimaloilla ei ole merkittävää vaikutusta.

Valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin, **Kokemäenjoen voimalaitokset, Vammalan kirkko ja Tyrvään rautatieasema**, voimalat saattavat osittain näkyä. Etäisyyden ollessa voimalaitoksille yli kolme kilometriä ja Vammalaan yli 6 kilometriä vaikutus maisema- tai taajamakuvaan ja rakennusperinnön arvoihin jää vähäiseksi.

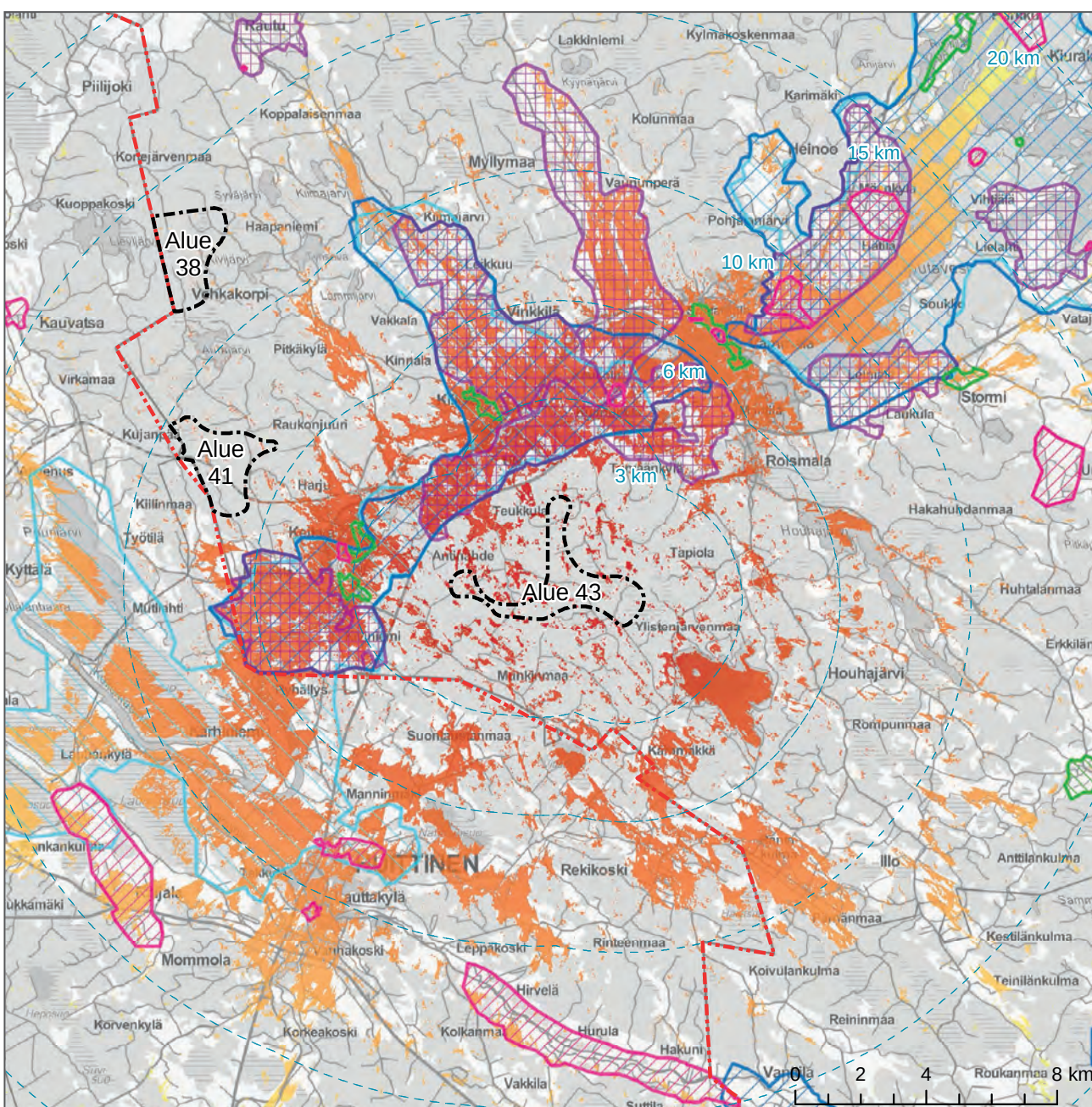
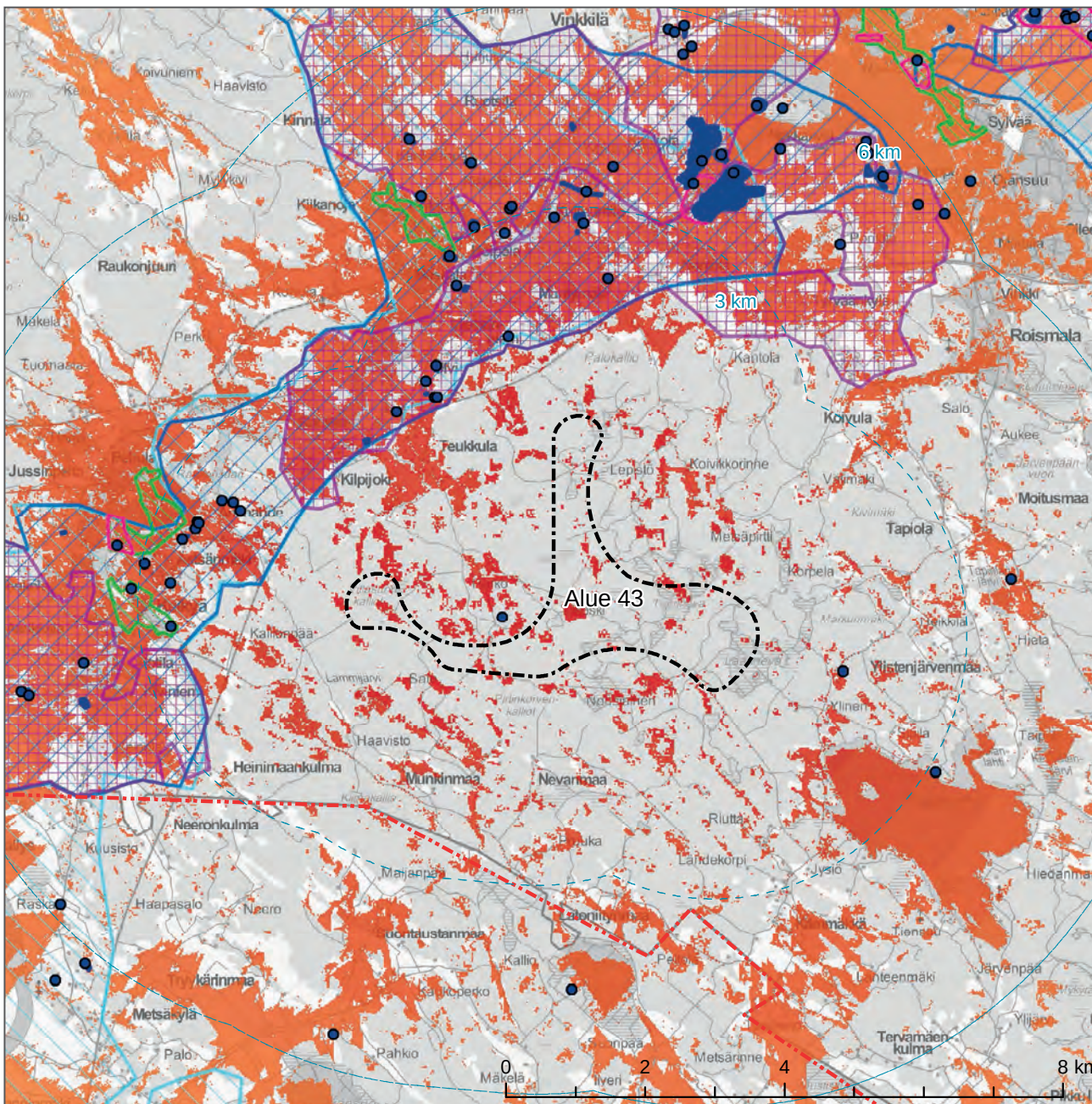
Noin 8-14 kilometrin etäisyydellä sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt **Raijalan kylä, Nanhin kylä sekä Huittisten kirkko ja sen ympäristö**. Voimalat näkyvät osalle ko. kulttuuriympäristöjä. Etäisyyden perusteella vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Noin seitsemän kilometrin etäisyydellä on maakunnallisesti arvokas **Vammalan keskustan kulttuuriympäristö**. Tuulivoimalat näkyvät osittain avoimille vesistö- ja viljelyalueille. Etäisyyden perusteella vaikutukset ovat vähäiset tai enintään kohtalaiset.

Lähimmillään noin seitsemän kilometrin etäisyydellä voimala-alueesta on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, **Rautaveden kulttuurimaisema**. Valtakunnallisesti arvokas **Tyrvään vanhan kirkon kulttuuriympäristö** sijaitsee noin yhdeksän kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista. Tuulivoimalat näkyvät avoimissa maisemissa, ja vaikutus maisemakuvaan saattaa paikoitellen olla kohtalainen. Herkimmillä alueilla maisemallinen vaikutus voi olla merkittävä kohdistuessaan paikan historiallisen luonteen kokemiseen.

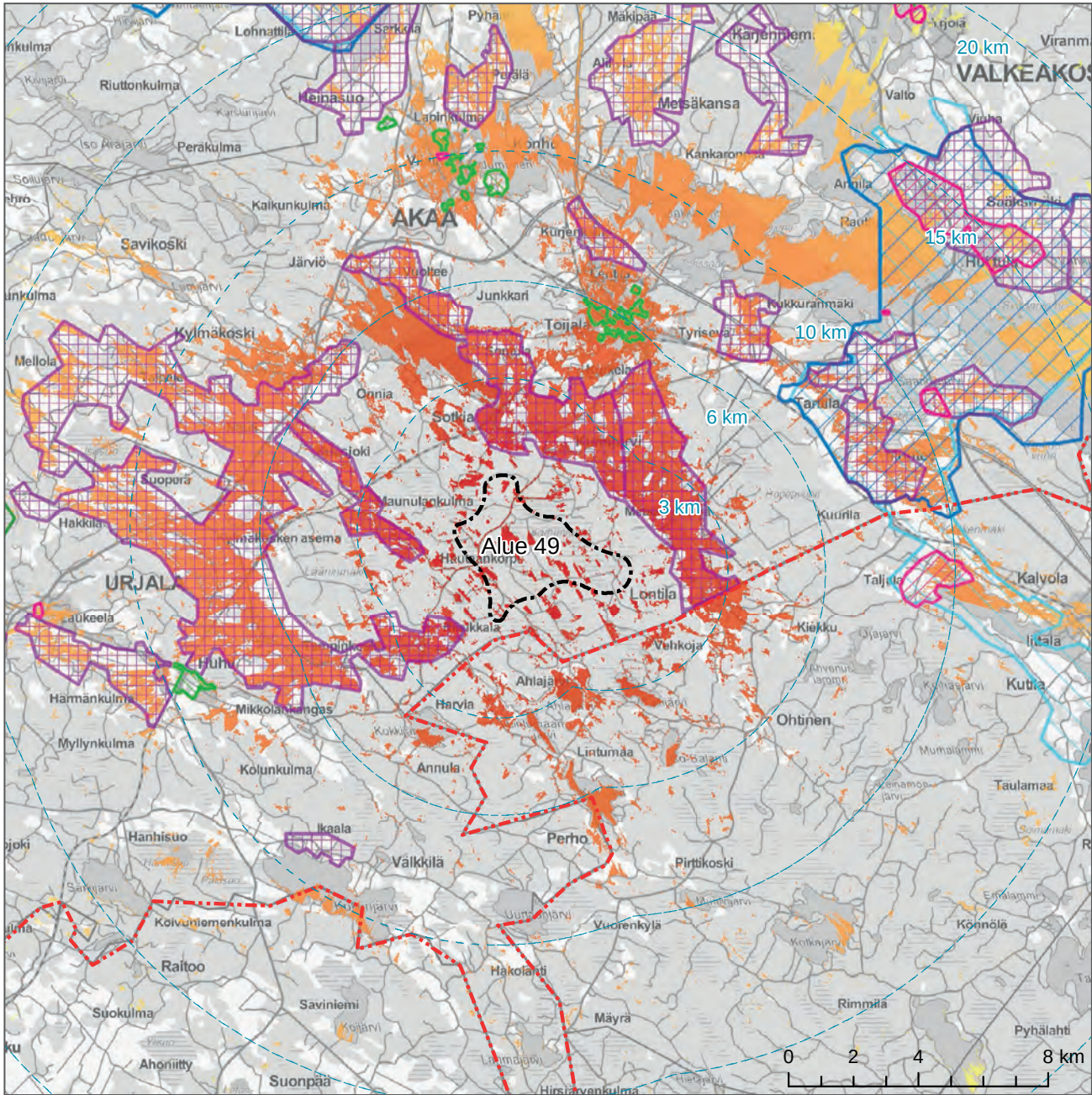
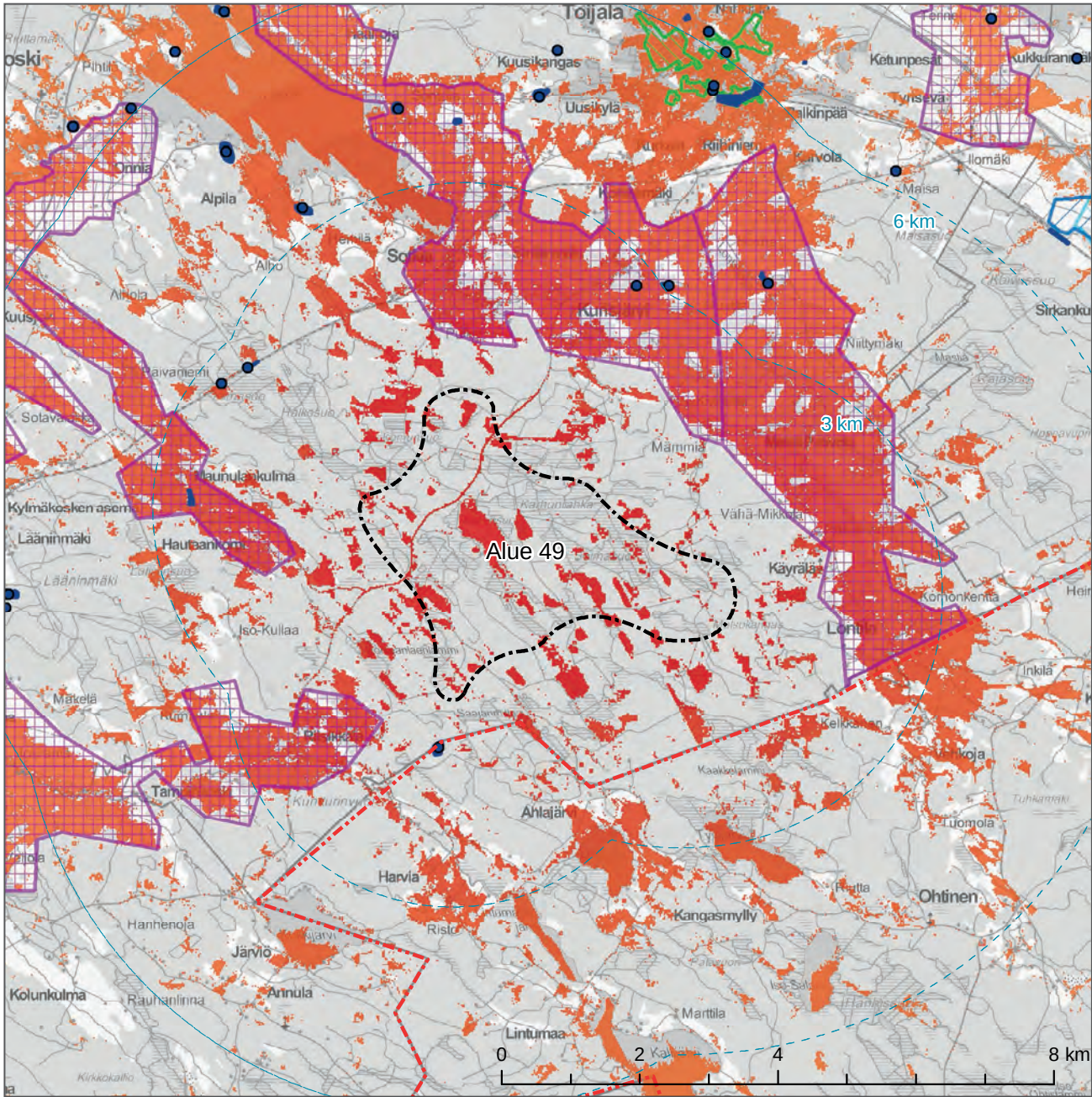
Voimalat näkyvät myös noin 10 kilometrin etäisyydellä olevan maakunnallisesti arvokkaan **Vehmaan-Leinilän-Ekon kulttuurimaisemaan**. Etäisyyden ja maisemarakenteen perusteella vaikutus ei ole merkittävä.

Alue 43 soveltuu tuulivoimarakentamiseen tietyin varauksin. Arvokkaille maisema-alueille mahdollisesti kohdistuvien merkittävien vaikutusten lieventämiseksi saattaa jatkosuunnittelu edellyttää tuulivoima-alueen rajauksen tarkistamista.

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännot

Kunta: **Akaa**
Voimaloiden lukumäärä: **13**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännös

Arviointi

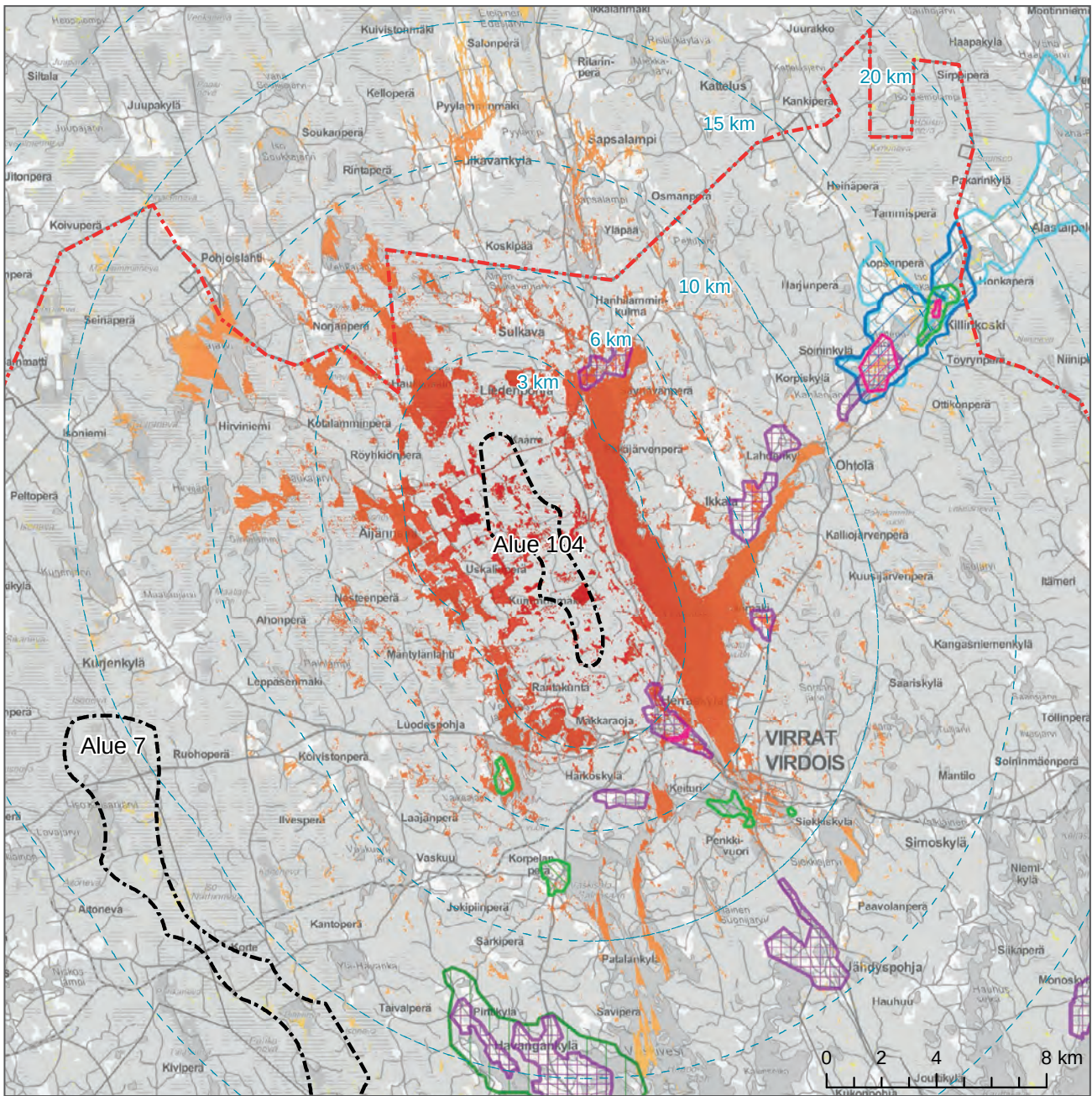
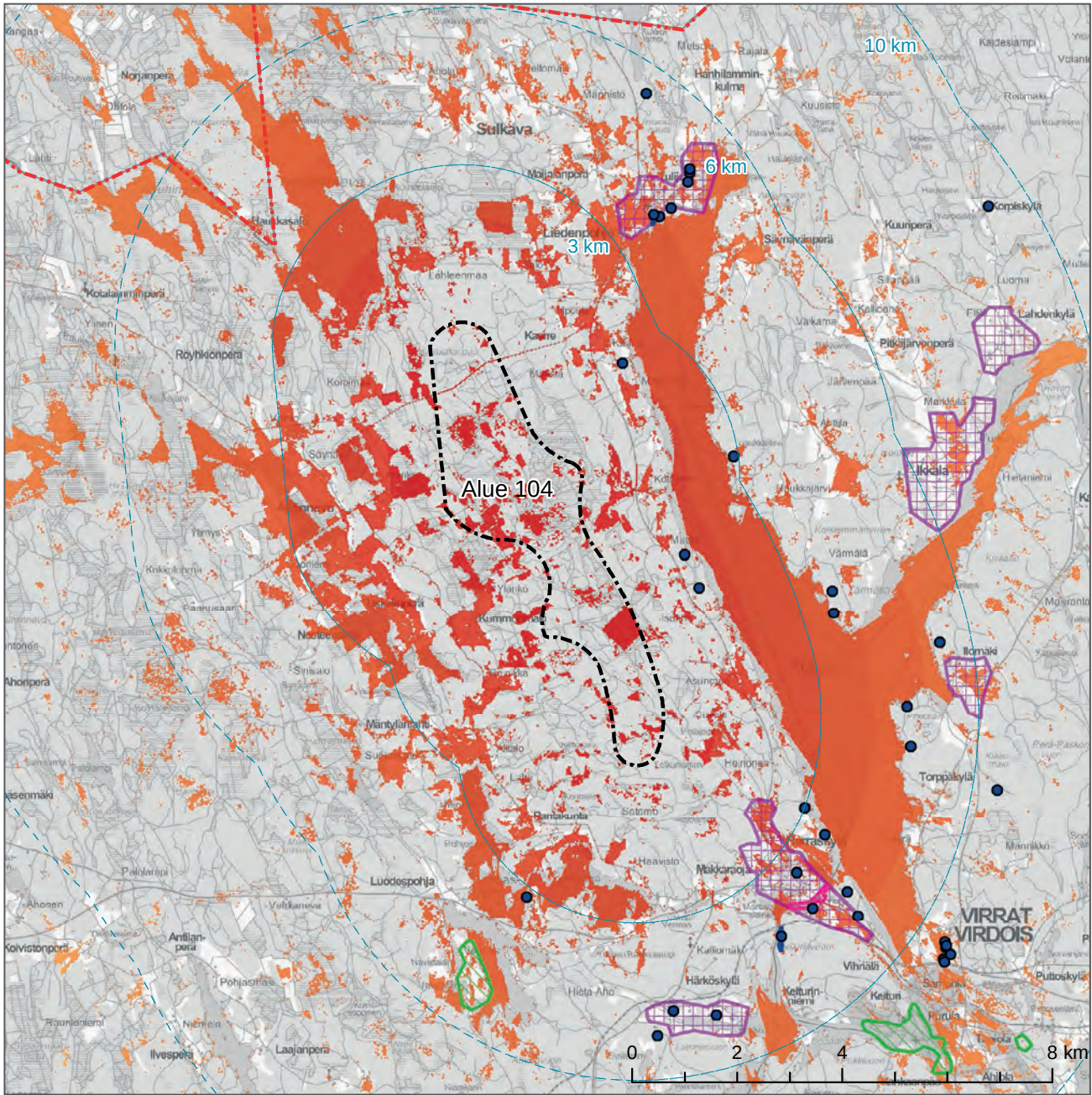
Merkittävimmät maisemalliset vaikutukset kohdistuvat lähivaikutusalueella sijoittuville maakunnallisesti arvokkaille **Kurvolan-Lontilanjoen, Sontulan-Järviön-Sotkian-Kurijärven** sekä **Tarpianjoen kulttuurimaisemille**. Lähimmillään alueet ovat alle kolmen kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta ja voimat muuttavat maisemakuvaa merkittävästi niillä alueilla, joilla ne näkyvät maisemaa rajaavassa metsäisessä horisontissa. Maatalousalueen eheyteen ja viljelymaiseman laajuuteen tuulivoima-alueella ei ole vaikutusta. Kokonaisuutena vaikutus on kohtalainen.

Lähimmillään seitsemän kilometrin km etäisyydellä sijaitsee valtakunnallisesti arvokas maisema-alue **Sääksmäki-Tarttila**. Voimat näkyvät maisema-alueen läntisimpiin osiin metsäisen horisontin reunassa. Etäisyyden perusteella vaikutus maisema-alueeseen kokonaisuutena jää vähäiseksi.

Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt **Toijalan aseman ympäristö ja asuinalue, Chymoksen tehdasalue, Toijalan tapettitehtaat ja keskustan kylät** sekä **Akaan kirkon ja torin ympäristö** sijaitsevat rakennetussa taajamassa noin 7 km etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Voimat näkyvät osalle alueita, mutta rakennusten ja kasvillisuuden rajatessa näkymiä jäävät voimaloiden aiheuttamat taajamakuvalliset vaikutukset vähäisiksi. Tuulivoimaloilla ei ole vaikutuksia rakennusperinnön arvojen säilymiseen.

Etäämpänä voimat näkyvät osittain noin 6-10 kilometrin etäisyydellä sijaitsevista maakunnallisesti arvokkaissa **Laukeelan, Rätön, Tyrisevän-Teristen, Metsäkansan, Perälän-Tanhuanpäänvainion ja Tarttilan-Munteen-Linnaisten kulttuurimaisemissa**. Etäisyyden perusteella vaikutus on vähäinen.

Kunta: **Virrat**
Voimaloiden lukumäärä: **10**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännös

Arviointi

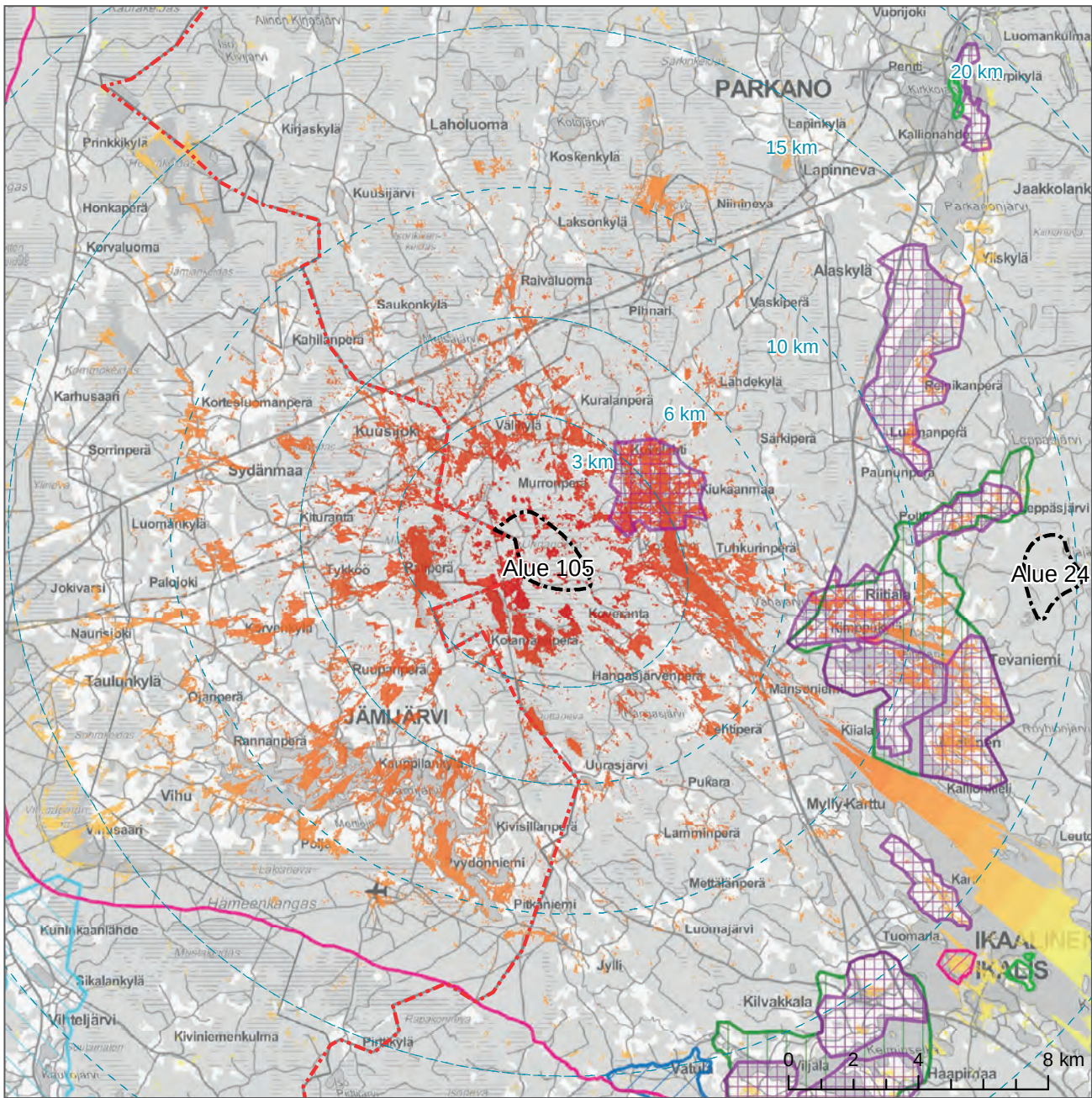
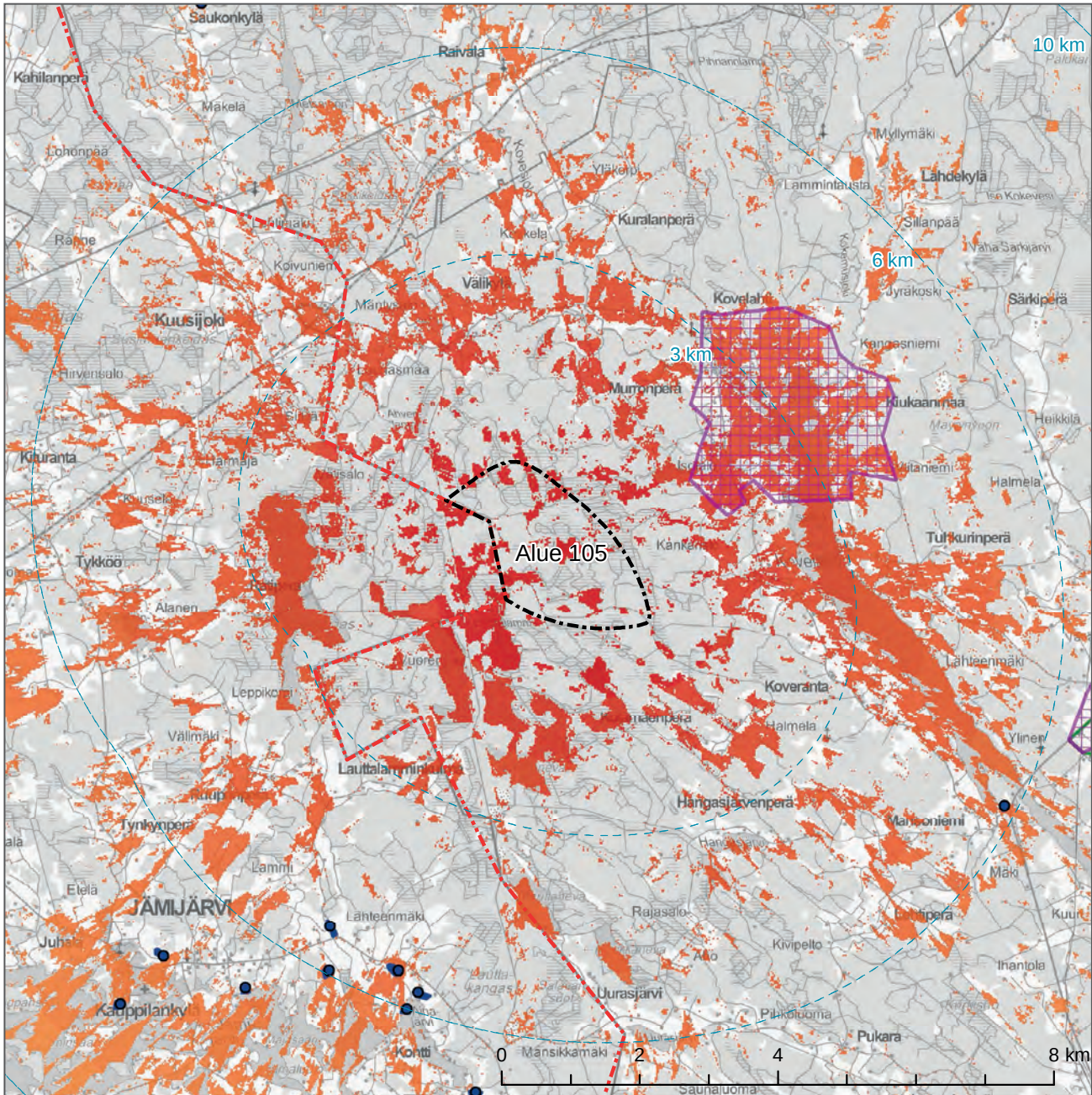
Noin kolmen kilometrin päässä tuulivoima-alueesta kaakkoon on maakunnallisesti arvokas **Herrasen kulttuurimaisema**, johon sisältyy yksi kohden valtakunnallisesti rakennettujen kulttuuriympäristöjen teemakokonaisuudesta **Näsjärven reitin kanavat**. Tuulivoimalat näkyvät osalle Herrasen kulttuurimaisemaa, mutta maiseman pienipiirteisyyden ja peitteisyyden vuoksi ne eivät hallitse maisemakuvaa.

Voimalat näkyvät osittain noin kuuden kilometrin etäisyydellä oleviin maakunnallisesti arvokkaisiin **Liedensalmen** ja **Ikkalan kulttuurimaisemiin**. Etäisyyden ja maiseman pienipiirteisyyden ja peitteisyyden vuoksi vaikutus jää vähäiseksi.

Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö **Vermas** on noin viiden kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Voimalat näkyvät ja vaikutus kohdistuu osalle aluetta. Näkyvyysanalyysin ja etäisyyden perusteella maisemakuullinen vaikutus on kokonaisuutena enintään kohtalainen.

Tuulivoimalat näkyvät osalle yli 10 kilometrin etäisyydellä sijaitsevaa valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä **Soininkylä**. Etäisyyden perusteella maisemakuullinen vaikutus jää vähäiseksi.

Kunta: **Ikaalinen**
Voimaloiden lukumäärä: **8**

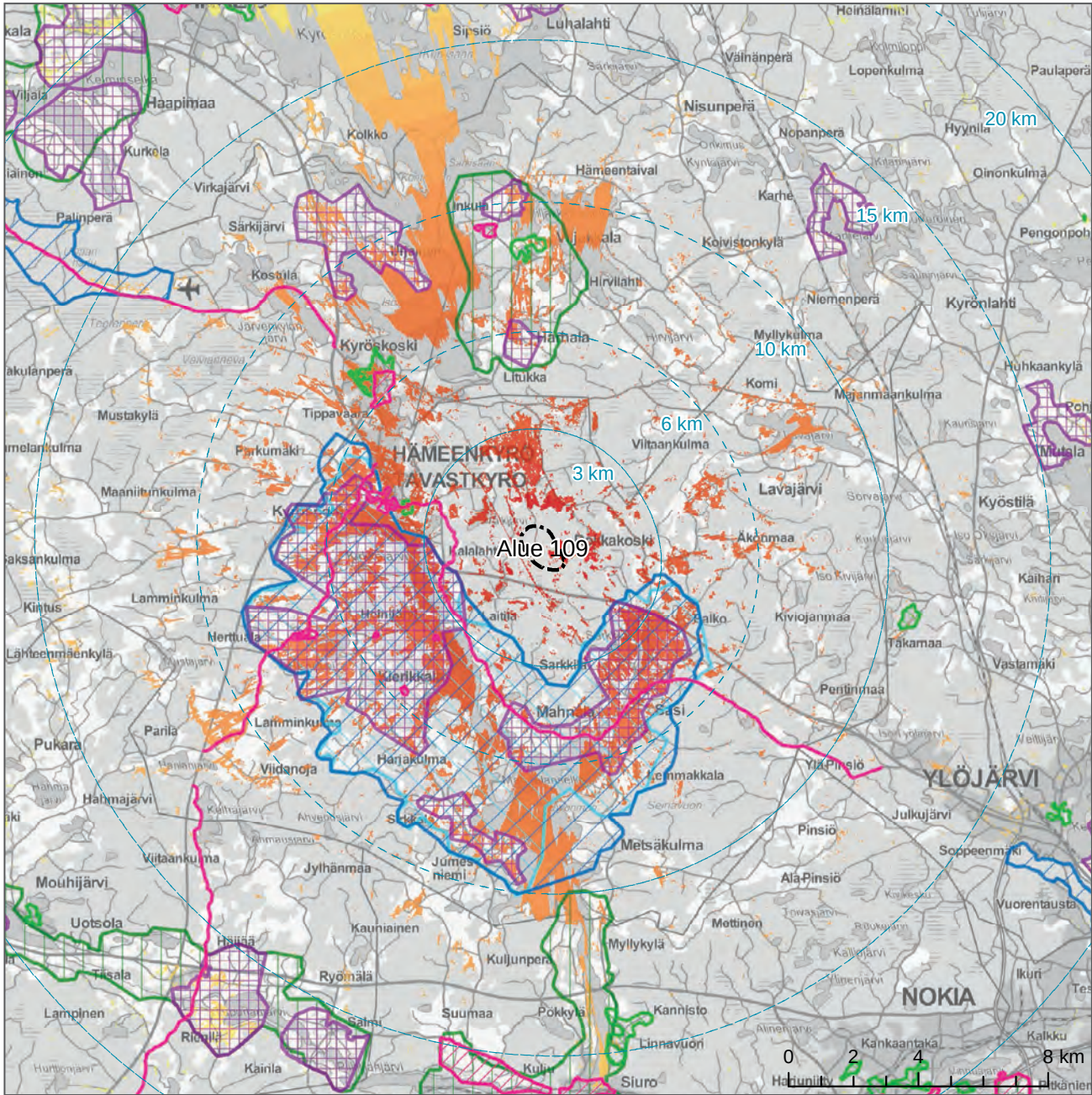
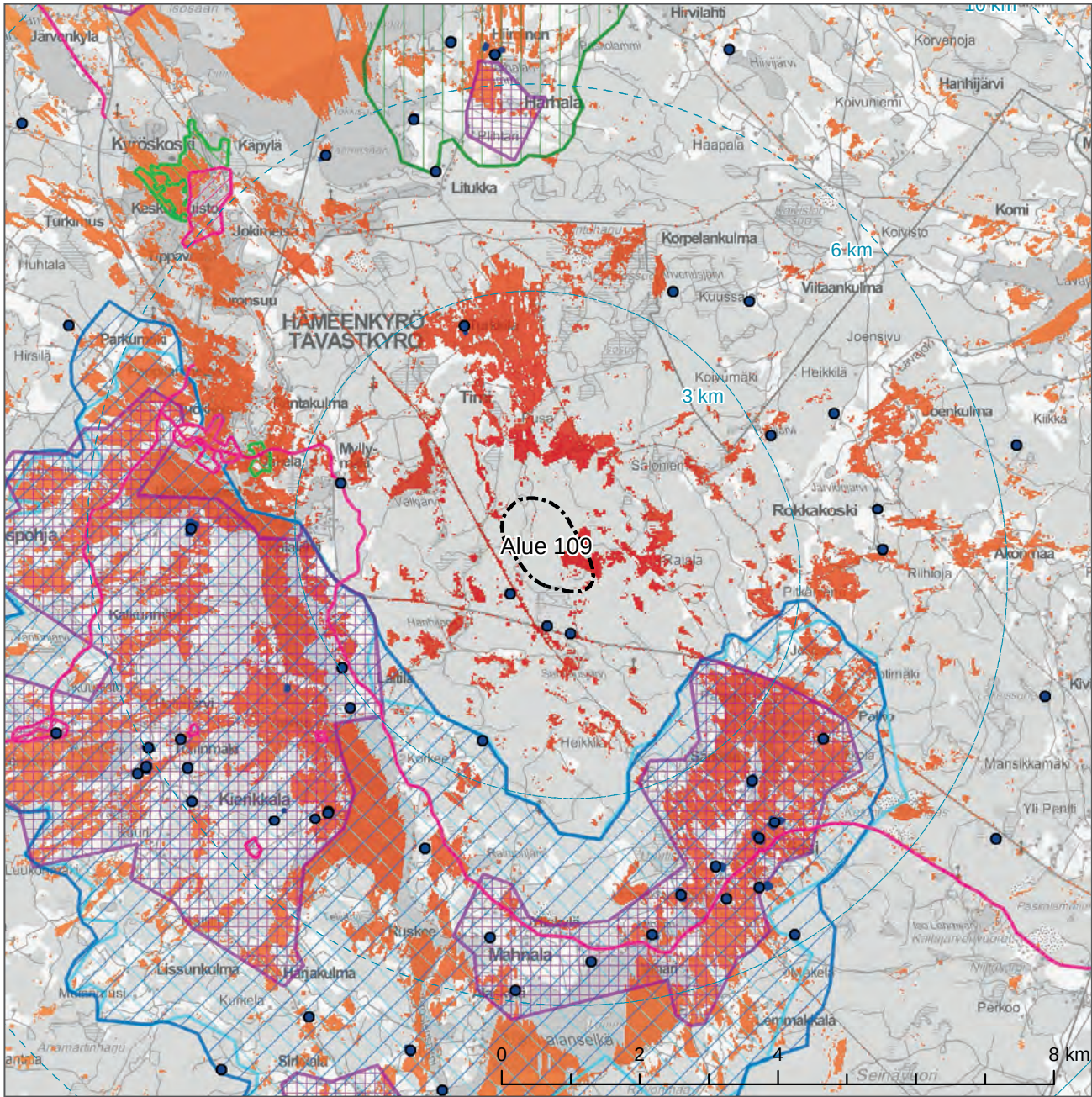
- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännös

Arviointi

Maakunnallisesti arvokas **Kovelahden kulttuurimaisema** sijaitsee noin 2-5 kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Voimat muuttavat maisemakuvaa merkittävästi niillä alueilla, joilla ne näkyvät maisemaa rajaavassa metsäisessä horisontissa. Maatalousalueen eheyteen ja viljelymaiseman laajuuteen tuulivoima-alueella ei ole vaikutusta. Kokonaisuutena vaikutus on kohtalainen.

Tuulivoimat näkyvät osittain noin 6-14 kilometrin etäisyydellä olevassa maakunnallisesti arvokkaaksi ehdotetussa **Kallionkielen-Tevaniemen-Riitalan kulttuurimaisemassa**. Alue sisältää pienialaisemat maakunnallisesti arvokkaat **Poltinjoen, Riitalan-Heittolan, Kiialan-Höytölän ja Tevaniemen kulttuurimaisemat**. Etäisyyden ja maisemarakenteen perusteella vaikutukset jäävät kokonaisuutena vähäisiksi.

Kunta: **Hämeenkyrö**
Voimaloiden lukumäärä: **5**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNp 1995)
- Muinaisjäännös

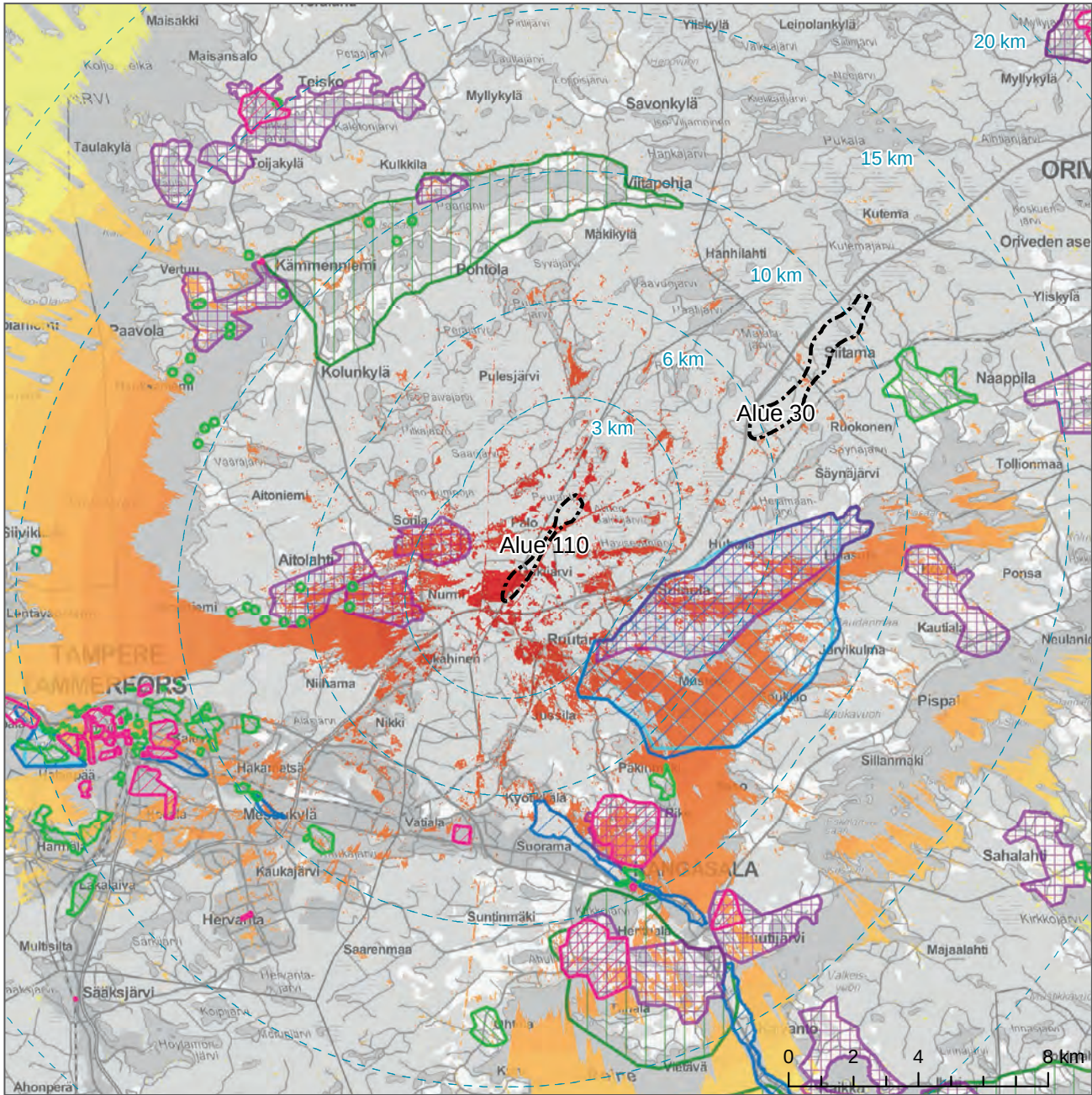
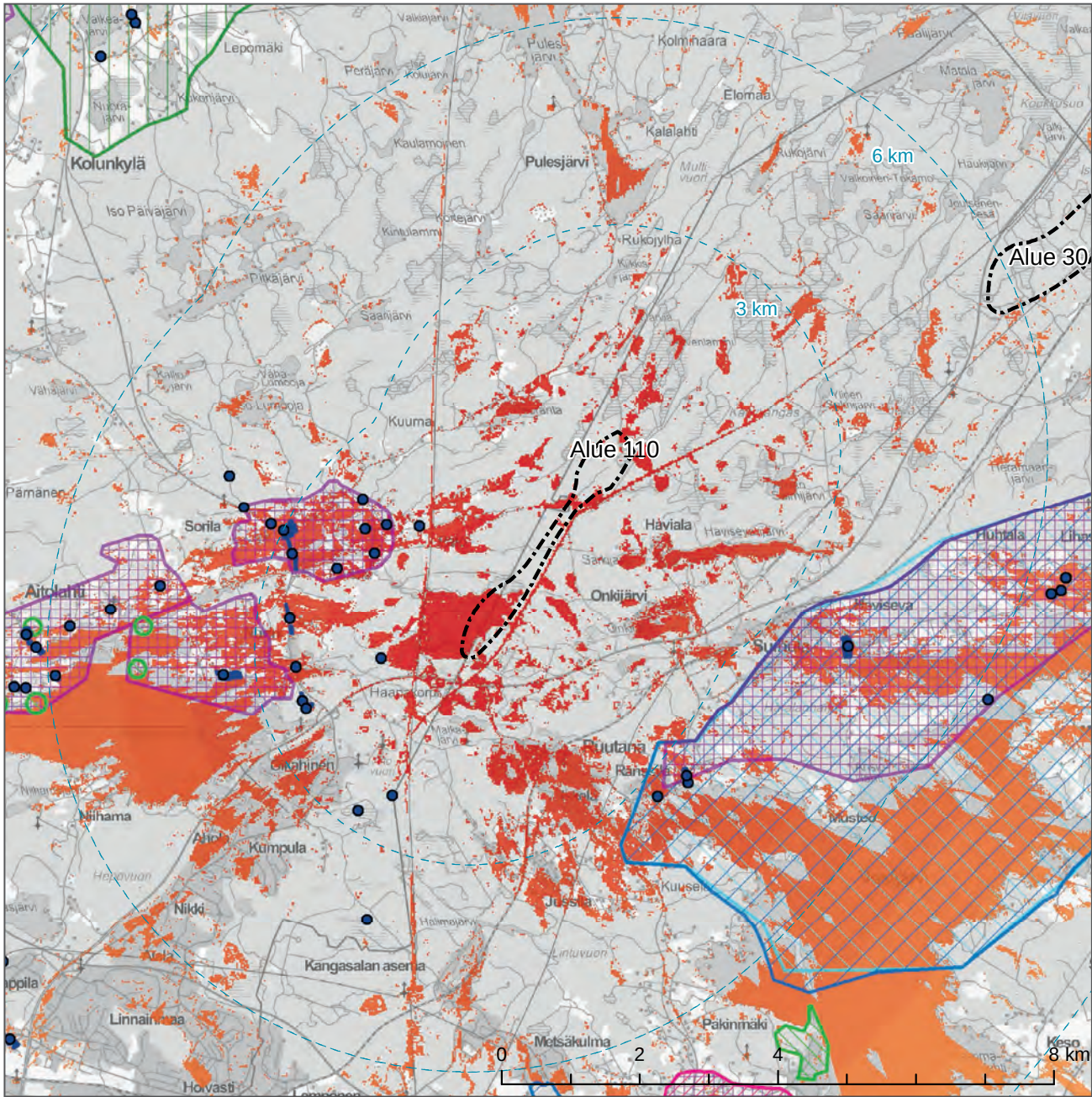
Arviointi

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, **Hämeenkyrön kulttuurimaisemat**, sijaitsee lähimmillään noin 2-3 kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Maisema-alueeseen sisältyvät maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet **Sasin-Mahnalan kulttuurimaisema**, **Jumesniemen kulttuurimaisema** ja **Kierikkalan-Vanajan-Laitilan-Kirkkojärven kulttuurimaisema**. Edelleen alueeseen sisältyvät valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt **Hämeenkyrön vanha keskusta**, **Herttualan kylä**, **F.E. Sillanpään kodit** sekä **Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie**. Voimaloiden vaikutus Hämeenkyrön kulttuurimaiseman maisemakuvaan saattaa alueen pohjoisosissa olla paikoitellen merkittävä. Maiseman rakenteen, suurten korkeusvaihteluiden ja vaihelevien näkymien perusteella voimaloiden vaikutus ei liene kuitenkaan maisema-aluetta hallitseva. Paikoitellen tuulivoimalat saattavat heikentää maisemakuvaa ja sen kulttuuriympäristön historiallista kokemuksellisuutta. Voimaloiden vähäisen lukumäärän ja kompaktin aluerajauksen perusteella vaikutukset maisema-alueeseen kokonaisuutena jäävät kohtalaisiksi.

Tuulivoimalat näkyvät noin 5-12 kilometrin päässä osassa maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ehdotettua **Viljakkalan-Harhalan kulttuurimaisemaa**. Alue sisältää pienialaisemmat maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat **Inkulan silta** ja **kulttuurimaisema** ja **Harhialan kulttuurimaisema**. Edelleen alueeseen sisältyy myös maakunnallisesti arvokas rakennettu ympäristö **Viljakkalan keskusta** sekä valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö **Haverin kaivosyhdyskunta**. Tuulivoimalat näkyvät myös osalle noin 10 kilometrin etäisyydellä tuulivoimala-alueesta olevaa maakunnallisesti arvokasta **Urjaisen-Osaran-Kostulan kulttuurimaisemaa**. Etäisyyden ja alueiden maisema- ja taajamarakenteen perusteella tuulivoimaloiden vaikutus ko. kulttuurimaisemiin tai rakennettuihin kulttuuriympäristöihin ei ole merkittävä.

Noin kuuden kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta sijaitsevat maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö **Kyröskosken tehdasyhdyskunnan asuinalueet** ja valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö **Kyröskosken tehdasyhdyskunta**. Tuulivoimaloiden mahdollisella osittaisella näkymisellä ei ole merkittäviä vaikutuksia ko. alueiden rakennusperinnön tai rakennetun ympäristön arvoille.

Kunta: **Tampere, Kangasala**
Voimaloiden lukumäärä: **5**

- Maakuntakaavan tuulivoima-alue
- Tuulivoima-alueen tuulivoimaloita näkyy
- Pirkanmaan maakuntaraja
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema (Pirkanmaa)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ehdotus, Pirkanmaa)
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VNP 1995)
- Muinaisjäännös

Arviointi

Lähivaikutusalueella voimat näkyvät maakunnallisesti arvokkaissa **Sorilan-Palon** sekä **Nurmin kulttuurimaisemissa**. Alueen läheisyyden takia maisemakuullinen vaikutus on paikoitellen merkittävä. Laajalta maisema-alueelta avautuvat avarat maisemat kuitenkin useaan suuntaan, mikä vähentää yhdellä suunnalla sijaitsevien tuulivoimaloiden maisemakuullista vaikutusta kulttuurimaisemakokonaisuuteen. Vaikutukset jäävät kokonaisuutena enintään kohtalaisiksi.

Kauempana voimat näkyvät osalle maakunnallisesti arvokasta **Hirviniemen ja Havisevan-Lihasilan-Palon kulttuurimaisemaa**. Maisemakuvassa vaikutus on etäisyyden ja maiseman suuntautuneisuuden perusteella paikoitellen enintään kohtalainen. Maatalousmaisemaan, kylärakenteeseen ja rakennusperintöön tai maatalouselinkeinon jatkuvuuteen voimaloilla ei ole vaikutuksia.

Tuulivoimat näkyvät osalle yli 6 kilometrin etäisyydellä etelässä oleviin maakunnallisesti arvokkaisiin **Tursolan-Rikun, Vääksyn kartanon-Kerppolan** sekä **Herttulan-Jokioisten-Liuksialan kulttuurimaisemiin**. Tursolan-Rikun maisemakuvassa voimat näkyvät näistä eniten, mutta etäisyyden perusteella ne eivät hallitse maisemakuvaa ja vaikutukset jäävät enintään kohtuullisiksi.

Noin 3-8 km etäisyydellä sijaitsevalla valtakunnallisesti arvokkaalla **Haralanharjun maisema-alueella** voimaloiden maisemakuulliset vaikutukset kohdistuvat avoimille vesistö- ja peltoalueille. Puustoiselle Haralanharjulle tai näköalapaikoilta järvimaisemien suuntaan avautuvassa maisemassa voimat eivät näy. Maisema-alueen etäisyyden, laajuuden ja suuntautuneisuuden perusteella maisemakuulliset vaikutukset ovat kokonaisuutena enintään kohtalaiset.

Valtakunnallisesti arvokkaan **Kangasalan kirkon, kartanon ja suurtilojen rakennetun kulttuuriympäristön** kaukomaisemakuvassa tuulivoimat näkyvät paikoitellen. Yli kuuden kilometrin etäisyyden perusteella ne eivät hallitse maisemakuvaa ja vaikutukset jäävät enintään kohtuullisiksi.

Maakunnallisesti arvokas **Aitolahden ja Teiskon rantahuviloiden muodostama rakennettu kulttuuriympäristö** koostuu 26 huvilasta. Lähimmille, noin 5-6 km etäisyydellä oleville huviloille voimat saattavat näkyä. Huviloiden arkkitehtuuriin tai niiden suhteeseen ympäröivään luontoon sekä näkyvyyteen maisemassa tuulivoimaloilla ei ole merkittävää vaikutusta.

Maakunnallisesti arvokkaassa **Liuksialan-Tiihalan kulttuurimaisemassa** voimat ovat paikoitellen nähtävissä noin 6-10 kilometrin etäisyydellä. Etäisyyden ja kulttuurimaiseman monipuolisen rakenteen perusteella vaikutus maisemakuvaan jää vähäiseksi.